

ΠΟΛΕΜΟΣ, ΚΡΙΣΗ, ΚΑΤΟΧΗ: Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΙΡΑΚ ΣΗΜΕΡΑ

Το κείμενο αυτό αποτελεί την εισήγηση της εκδήλωσης με τον ίδιο τίτλο που γίνεται στο κατειλημμένο στέκι στην Ιατρική στις 20/11/04. Την εισήγηση επεξεργάστηκαν μέλη από τα “ανεξέλεγκτα προλεταριακά στοιχεία” και το περιοδικό “LINK”.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι λίγο πολύ γνωστό ακόμη και σε αυτούς που δεν έχουν κάνει καμία ιδιαίτερη έρευνα, ότι η ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής ήταν πάντα ένα καζάνι που έβραζε, μία περιοχή που απασχολούσε πάντα την διεθνή αστική τάξη. Εμείς θα κοιτάξουμε όμως πιο συγκεκριμένα να δούμε ποιοι αγώνες αναπτύχθηκαν στην γεωγραφική περιοχή του Ιράκ και για αυτό το σκοπό θα κοιτάξουμε λίγο την νεότερη ιστορία αυτής της χώρας.

Το Ιράκ βρίσκεται στην περιοχή που κάποτε αποκαλούσαν Μεσοποταμία και ως Κράτος δημιουργήθηκε μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, αν και έγινε μέλος την Κοινωνίας των Εθνών ως ανεξάρτητο κράτος μόνο το 1932. Η γεωργία και η κτηνοτροφία αποτελούσαν τις κύριες δραστηριότητες του πληθυσμού. Τα πιο βασικά γεωργικά προϊόντα ήταν (και είναι ακόμη) οι χουρμάδες, (είχε την μεγαλύτερη παραγωγή στον κόσμο) το κριθάρι, το ρύζι και το σιτάρι. Το 1927 ξεκινάει η συστηματική εκμετάλλευση του πετρελαίου στο ΒΑ τμήμα της χώρας, γεγονός που επιφέρει νέες εμπορικές συναλλαγές με την δύση, την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και σημαντικές αλλαγές στην οικονομία της χώρας. Το πετρέλαιο γίνεται το κυριότερο εξαγωγίμο είδος και η μεγαλύτερη εισοδηματική πηγή της χώρας. Το Ιράκ παρουσίασε τα χαρακτηριστικά της καπιταλιστικής ανάπτυξης όπως αυτά εκδηλώθηκαν και στον δυτικό κόσμο: συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού, ανάπτυξη της βιομηχανίας, μετακίνηση του πληθυσμού προς τις πόλεις, δημιουργία κράτους πρόνοιας, εκπαίδευσης... Η ανάπτυξη επεκτάθηκε και σε άλλους κλάδους: κατασκευάστηκαν φράγματα και αρδευτικά κανάλια και έτσι αυξήθηκε η καλλιεργήσιμη γη και εφαρμόστηκε επιστημονικός τρόπος εκμετάλλευσης της γης. Η νεότερη οικονομία κινείται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών και της βιομηχανίας (πετρέλαιο και πετροχημικά, υφάσματα, σίδηρο, ζάχαρη και τσιμέντο).

Τον 19ο αιώνα το Ιράκ βρίσκεται υπό Οθωμανική κυριαρχία η οποία συνεχώς προχωρεί σε μεταρρυθμίσεις στον στρατιωτικό και διοικητικό τομέα. Ήδη το 1798 έχει επιτραπεί η εγκατάσταση βρετανών πρακτόρων στην περιοχή. Ο πασάς Νταούντ (ο τελευταίος Μαμλούκ κυβερνήτης) στρέφεται προς την Ευρώπη όσον αφορά τον πολεμικό εξοπλισμό και στην συνεργασία με συμβούλους για το είδος του πολεμικού εξοπλισμού, της εκπαίδευσης του στρατού καθώς και για την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και του εμπορίου. Το ίδιο κάνει και ο ομόλογός του πασάς Μοχάμεντ Αλί στην Αίγυπτο ο οποίος αποκτά μία στενή συνεργασία με την Γαλλία ενώ ο Νταούντ με την Βρετανία που ενδυναμώνει την θέση της στον Περσικό Κόλπο και το Ιράκ. Ο πασάς Νταούντ πέφτει μετά από απόφαση του Σουλτάνου Μαχμούτ II λόγω περικοπών στην τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και λόγω της αντιπαράθεσης εντός του Ιράκ ενάντια στους Μαμλούκ (στην όλη κατάσταση ήρθαν να προστεθούν και οι πλημμύρες που έπληξαν την Βαγδάτη το 1831 και η πανούκλα που εκδηλώθηκε τον ίδιο χρόνο). Οι Μαμλούκ για να κυβερνήσουν ήταν υποχρεωμένοι να μοιράζονται την εξουσία με ομάδες τοπικών σείχηδων-φύλαρχων στην ύπαιθρο, και στις πόλεις με ομάδες που αποτελούνταν από στρατιωτικούς, γραφειοκράτες, έμπορους και ανθρώπους της θρησκευτικής ελίτ. Οι ομάδες αυτές αποτελούνταν από υψηλόβαθμους νομικούς επισήμους και λόγιους, την αφρόκρεμα του τάγματος Σούφι, αριστοκρατικές οικογένειες και ιερωμένους Σουνίτες και Σιχίτες. Οι πασάδες Μαμλούκ της Βαγδάτης για να διατηρήσουν την εξουσία τους δωροδοκούσαν υψηλόβαθμα στελέχη στο παλάτι του Σουλτάνου.

Το 1831 φτάνει νέος κυβερνήτης στην Βαγδάτη που έθεσε την περιοχή πάλι υπό την άμεση κυριαρχία του Σουλτάνου. Οι διάφορες εξουσιαστικές κλίκες υποτάχθηκαν στρατιωτικά. Για να έχουν όμως τον έλεγχο στις πολυφυλετικές περιοχές, οι Οθωμανοί χρησιμοποίησαν παραδοσιακές μεθόδους εμπλοκής στον εσωτερικό ανταγωνισμό των φυλών γύρω από την ηγεσία, συνάπτοντας συμμαχίες, στρέφοντας την μία φυλή ενάντια στην άλλη και επεμβαίνοντας στρατιωτικά. Οι αραβικές και κουρδικές φυλές παρέμειναν πρόβλημα παρά όλες τις μεταρρυθμίσεις για την αλλαγή των δομών των φυλών που έθεσε σε κίνηση η Οθωμανική αυτοκρατορία. Παρά την ευρωπαϊκή εμπορική και προξενική παρουσία, η περιοχή του Ιράκ παρέμεινε εκτός ευρωπαϊκής επιρροής. Χριστιανοί υπήρχαν ελάχιστοι και η ευκατάστατη εβραϊκή κοινότητα ήταν προσκείμενη στους Οθωμανούς. Οι φύλαρχοι σείχηδες και οι Σιήτες ευγενείς εξασκούσαν την αντιπολίτευσή τους με παραδοσιακούς τρόπους και πολλές Τούρκικες και Καυκάσιες οικογένειες απέκτησαν υψηλό και αναγνωρισμένο επίπεδο ζωής και άλλες ανταμοιβές ως τοπικοί διοικητές. Επιπλέον, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού ήταν αγράμματο. Για όλους αυτούς τους λόγους, ο αραβικός εθνικισμός δεν είχε ιδιαίτερη επιρροή πριν τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ήταν οι Βρετανοί που έθεσαν τέλος στην Οθωμανική κυριαρχία. Τα συμφέροντα των τελευταίων στον Περσικό Κόλπο και στον Τίγρη-Ευφράτη είχαν αναπτυχθεί σταθερά από το τέλος του 18ου αιώνα. Στα χρόνια πριν τον Α' ΠΠ οι σχέσεις των κυβερνήσεων του Κάιζερ του Βερολίνου και των Νέων Τούρκων στην Κωνσταντινούπολη ήταν πονοκέφαλος για τους Βρετανούς. Όταν στην Γερμανία παραχωρήθηκε το δικαίωμα επέκτασης του σιδηροδρομικού τους δικτύου από την Ανατολία στην Βαγδάτη και η παραχώρηση δικαιωμάτων ορκοποίησης των περιοχών των γαιών αμφοτέρων των πλευρών της προτεινόμενης διαδρομής, ο φόβος του γερμανικού ανταγωνισμού στο Ιράκ και στο Περσικό Κόλπο ξεσήκωσε θύελλες αντιδράσεων στους καπιταλιστικούς κύκλους στο Λονδίνο. Η Αγγλο-Περσική Πετρελαϊκή Εταιρεία ξεκίνησε τις μπίζνες στην ιρανική πλευρά του Περσικού Κόλπου, και το 1912 -λίγο πριν τον πόλεμο- ιδρύθηκε η Τουρκική Πετρελαϊκή Εταιρεία (που εκπροσωπούσε Βρετανικά, Γερμανικά και Ολλανδικά συμφέροντα) στην οποία παραχωρήθηκε και το δικαίωμα εξερεύνησης πετρελαίου στην Μοσούλη και την Βαγδάτη. Βάσει αυτών των εξελίξεων στις επενδύσεις κεφαλαίου και επειδή φοβόντουσαν μήπως οι Οθωμανοί στραφούν

εναντίον τους μετά από παρότρυνση των Γερμανών, οι Βρετανοί αναπτύσσουν ένα σχέδιο αποστολής στρατευμάτων από την Ινδία για την προστασία των συμφερόντων τους στον Περσικό Κόλπο -πριν ακόμη μπει η Οθωμανική Αυτοκρατορία στον πόλεμο, τον Νοέμβριο του 1914. Μετά την επίσημη έναρξη του πολέμου, Βρετανικές δυνάμεις μεταβήκαν στον Κόλπο στις 22 Νοεμβρίου του 1914 και εισβάλανε στην Βασόρα. Αργότερα, τον Απρίλιο του 1916, η επιχείρηση κατάληψης της Βαγδάτης αποτυγχάνει και οι Βρετανοί στέλνουν ενισχύσεις και την καταλαμβάνουν στις 11 Μαρτίου του 1917. Η Οθωμανική κυβέρνηση του Ιράκ καταλύεται και τη διοίκηση αναλαμβάνουν Βρετανοί και Ινδοί αξιωματούχοι. Οι Βρετανοί καπιταλιστές στο Λονδίνο είχαν μία διχογνωμία σε σχέση με τον τρόπο διοίκησης της περιοχής του Ιράκ. Η μία γραμμή υποστήριζε την πολιτική του άμεσου ελέγχου στον Περσικό Κόλπο και στις Ινδίες. Η άλλη γραμμή συνιστούσε τον έμμεσο έλεγχο και πρότεινε την συνδιαλλαγή με τους άραβες εθνικιστές. Και στο ίδιο το Ιράκ, οι Βρετανικές αρχές ήταν διχασμένες πάνω σε αυτό το ζήτημα.

Στις αρχές του 1920, ο εμίρης Φεϊζάλ Ι, που είχε ηγηθεί της Αραβικής Εξέγερσης του 1916, εγκαθίδρυσε μία Αραβική κυβέρνηση στην Δαμασκό και ανακηρύχθηκε βασιλιάς της Συρίας. Την ίδια περίοδο μία ομάδα Ιρακινών εθνικιστών συναντήθηκε στην Δαμασκό και ανακήρυξε τον Αμπντ Αλλάχ, αδερφό του Φεϊζάλ, σε βασιλιά του Ιράκ. Τη χρονιά 1919-1920 αναφέρονται συνεχείς εξεγέρσεις στο βόρειο Ιράκ όπου και σκοτώνονται βρετανοί αξιωματούχοι και επίσημοι. Οι διάφορες φυλές της περιοχής αυτής μοιράζονται την ίδια κουρδική γλώσσα και κουλτούρα, αλλά το αίτημα για ανεξάρτητο κουρδικό κράτος ακόμη βρίσκεται στα σπάργανα. Το ζήτημα είναι κυρίως η αντίσταση στην εξουσία ενός ξένου κράτους. Η βρετανική αεροπορία βομβαρδίζει κουρδικές περιοχές και ο διοικητής της Μέσης Ανατολής προτείνει τη χρήση χημικών αερίων που τελικά δε γίνεται εφικτή λόγω τεχνικών δυσκολιών. Το καλοκαίρι του 1920 κορυφώνεται μία μεγάλη εξέγερση κυρίως στο κεντρικό και νότιο Ιράκ. Το μίσος κατευθύνεται ενάντια στην βρετανική κυριαρχία (που έχει επιβάλλει αυστηρά μέτρα καθώς και υπέρογκη φορολογία). Οι βρετανοί χάνουν για λίγο τον έλεγχο περιοχών και σκοτώνονται 450 στρατιώτες και 1500 τραυματίζονται. Οι εθνικιστές προσπαθούν με δημαγωγία και αγκιτάσια να εκμεταλλευτούν την οργή του κόσμου και να τον πάρουν με το μέρος τους.

Τον Ιούλιο του 1920 ο Φεϊζάλ ήρθε σε κόντρα με την Γαλλία, η οποία είχε την διοίκηση "κατόπιν εντολής" (σύστημα διαχείρισης μίας περιοχής από μία καπιταλιστική φράξια που ανήκε σε άλλη περιοχή -νομιμοποίηση της κατοχής με τις ευλογίες της Κοινωνίας των Εθνών). Οι Γάλλοι ήθελαν να αποσπάσουν από τον Φεϊζάλ τη συμφωνία του πάνω σε αυτό το θέμα, ενώ οι εθνικιστές τον πίεζαν για το αντίθετο. Η διαμάχη αυτή κατέληξε στην εξορία του τελευταίου από τη Συρία. Αμέσως, ο εμίρης πήγε στο Λονδίνο να παραπνευθεί για την πράξη των Γάλλων και για να συνάψει καινούριες συμμαχίες. Στο Ιράκ η εξέγερση καταστάληκε δια της βίας. Εννέα χιλιάδες εξεγερμένοι σκοτώνονται ή τραυματίζονται. Στην Βρετανία μερίδα του κόσμου ήθελε η χώρα "τους" να απεμπλακεί από την Μέση Ανατολή ενώ οι εθνικιστές στο Ιράκ απαιτούσαν ανεξαρτησία. Το 1921, η Βρετανία έδωσε τον θρόνο στον Φεϊζάλ ο οποίος πρότεινε την αλλαγή στον τρόπο συν-διοίκησης του Ιράκ και έτσι υπογράφηκε ένα σύμφωνο συμμαχίας με τη Βρετανική κυβέρνηση με την σύμφωνη γνώμη του Ουίνστον Τσώρτσιλ (ο οποίος ήταν γραμματέας της επιτροπής αποικισμού, σύμβουλος πολέμου και θερμός υποστηρικτής της χρήσης χημικών αερίων ενάντια σε απολιτίστες φυλές -κατά τα άλλα μεγάλος αντιφασίστας και δημοκράτης). Το 1924, η εργατική κυβέρνηση της Βρετανίας εγκρίνει τη χρήση χημικών από τη βρετανική αεροπορία ενάντια σε κούρδους. Το 1931, ξεσπάει γενική απεργία ενάντια στη νέα φορολογία των μισθών (τρεις φορές βαρύτερη από την προηγούμενη) και υπέρ ενός επιδόματος ανεργίας. Χιλιάδες εργάτες και τεχνίτες καθώς και 3000 εργάτες στην πετρελαιοβιομηχανία παίρνουν μέρος στην απεργία και σημειώνονται συγκρούσεις με την αστυνομία.

Τα βήματα για τη δημιουργία ενός έθνους-κράτους συνοδεύονται από τη διαμόρφωση αντίπαλων πολιτικών κομμάτων που όλα παλεύουν για την πλήρη ανεξαρτησία, με πρώτους και καλύτερους τους εθνικιστές. Το 1932, που η αστική τάξη του Ιράκ κερδίζει την ανεξαρτησία της, διαμορφώνεται μία νέα ισορροπία με τις βρετανικές καπιταλιστικές δυνάμεις, υπογράφονται νέες συμφωνίες και οι Βρετανοί συνεχίζουν να διατηρούν στρατιωτικές δυνάμεις στο Ιράκ, όχι όμως σαν δυνάμεις κατοχής αλλά απλά σαν προστασία από οποιαδήποτε ξένη επέμβαση. Η πρώτη εσωτερική διαμάχη στο νέο "ανεξάρτητο εθνικό καθεστώς" συνέβη το 1933 όταν οι Ασσύριοι -μία μικρή χριστιανική κοινότητα που ζούσε στην περιοχή της Μοσούλης- άρχισε να νιώθει ανασφαλής, εφόσον οι Βρετανοί (χριστιανοί και αυτοί) δεν είχαν πλέον δικαιοδοσία ανάμιξης στην εσωτερική πολιτική, και άρχισαν να απαιτούν εγγυήσεις. Η τότε κυβέρνηση σαν επίδειξη δύναμης επέβαλλε σκληρή πολιτική αντιμετώπισης προς αυτή τη μειονότητα. Σε συγκρούσεις με τα ιρακινά στρατεύματα σκοτώθηκαν εκατοντάδες Ασσύριοι. Λίγο αργότερα πέθανε και ο βασιλιάς Φεϊζάλ.

Την εξουσία διαδέχτηκε ο άπειρος γιος του βασιλιάς Γάζι, ο οποίος δεν μπόρεσε να επιβάλλει πειθαρχία στα μέλη των διάφορων εξουσιαστικών φραξιών, τα οποία με κάθε μέσο (σκανδαλολογία στον τύπο, πρόκληση συγκρούσεων μεταξύ φύλαρχων και κυβέρνησης, μέχρι και στρατιωτική παρέμβαση) προσπαθούσαν να επηρεάσουν την πολιτική ζωή. Από το 1936 έως το 1941, ο στρατός χρησιμοποιείται από διάφορους πολιτικούς για να αντιπολιτευτούν την κυβέρνηση. Το 1935, ανοίγουν οι αγωγοί πετρελαίου από το Κιρκούκ προς τη Μεσόγειο και ολοκληρώνεται η κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής (υπό τον έλεγχο των Βρετανών) που ενώνει τον Περσικό Κόλπο με την Ευρώπη. Ο έλεγχος αυτής της γραμμής θα γίνει αντικείμενο διαμάχης μεταξύ των Ναζί (που μεταφέρουν πρώτες ύλες στην Γερμανία) και των Συμμάχων. Την χρονιά εκείνη σημειώνονται σποραδικές εξεγέρσεις κυρίως στο νότιο μέρος της χώρας ενάντια στις προσπάθειες της κυβέρνησης να επιβάλλει τη στρατολογία και τις νέες αγροτικές μεταρρυθμίσεις (ιδιωτικοποίηση της γης που αποτελούν ιδιοκτησία των φυλών). Το 1936, ο στρατηγός Μπάκρ Σίντι, θαυμαστής του Μουσολίνι, επιβάλλει μία στρατιωτική κυβέρνηση και εξαπολύει μία σφοδρή καταστολή ενάντια στην αριστερά. Εκδηλώνονται διαδηλώσεις σε όλη την χώρα όπως και στην Ιρακινή Πετρελαϊκή Εταιρεία στο Κιρκούκ και στο Εθνικό Εργοστάσιο Τσιγάρων στην Βαγδάτη. Μεταξύ του 1937 και 1939, επιλύονται και διαμάχες για τα σύνορα με το Ιράν και με την Συρία..

Όταν ξέσπασε ο Β' ΠΠ, πρωθυπουργός ήταν ο στρατηγός Νούρι, ο οποίος πίστευε ότι η Αγγλο-Ιρακινή συμμαχία ήταν η εγγύηση για την ασφάλεια στην χώρα και γι' αυτό σκεφτόταν να κηρύξει πόλεμο ενάντια στην Γερμανία. Οι βουλευτές του όμως συμβούλεψαν να μην το κάνει αυτό, καθώς η νίκη της Βρετανίας δεν ήταν δεδομένη. Έτσι, ο Νούρι ανακήρυξε το Ιράκ μη-εμπόλεμη χώρα και διέκοψε τις διπλωματικές σχέσεις με τη Γερμανία. Όταν και η Ιταλία μπήκε στον πόλεμο ο Νούρι -τότε πια υπουργός εξωτερικών- δεν μπόρεσε να πείσει το υπουργικό συμβούλιο να διακόψει διπλωματικές σχέσεις και με την τελευταία. Οι παναραβιστές μπουρζουάδες πιέζανε την "κοινή

γνώμη" να γίνει εχθρική προς τη Βρετανία (η Γαλλία είχε ήδη πέσει) και σκοπός τους ήταν η απελευθέρωση Συρίας, Παλαιστίνης, Ιράκ και η δημιουργία μίας ενότητας των Αραβικών χωρών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, έκριναν σκόπιμη τη συμμαχία με τη Γερμανία.

Ο καινούριος πρωθυπουργός Ρασίντ Αλί ήταν απρόθυμος για αυτό και δήλωσε προφορική πίστη στην Αγγλο-Ιρακινή συμμαχία. Υπό την επιρροή ιρακινών ηγετών, τελικά πήρε το πλευρό των παναραβιστών. Οι τελευταίοι είχαν πάρει με το μέρος τους και πολλούς αξιωματικούς του στρατού και έτσι μεταξύ του 1940-41 τα στελέχη της κυβέρνησης άρχισαν να μη συνεργάζονται πλέον με τους βρετανούς και οι παναραβιστές ηγέτες άρχισαν να έρχονται σε μυστικές διαπραγματεύσεις με τις δυνάμεις του Άξονα.

Η Βρετανία έστειλε ενισχύσεις με την άδεια του ιρακινού πρωθυπουργού αλλά όταν ο τελευταίος άρχισε να έχει σοβαρές αντιρρήσεις, βρετανικές στρατιωτικές δυνάμεις εισέβαλαν στην χώρα κυρίως από τον Περσικό Κόλπο και μετά από συγκρούσεις με τον ιρακινό στρατό που κράτησαν 30 μέρες, διέλυσαν την κυβέρνηση. Έτσι, οι Βρετανοί απέκτησαν και πάλι τον έλεγχο της χώρας και αφού ίδρυσαν μία κυβέρνηση της επιρροής τους, την παρακίνησαν να κηρύξει τον πόλεμο στην Γερμανία.

Κατά την διάρκεια του Β' Π.Π. αναπτύσσονται φιλελεύθερες αστικές φράξιες επηρεασμένες και από τις διακηρύξεις των ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης υπέρ των δημοκρατικών δικαιωμάτων κτλ. Ο πληθυσμός ήταν κουρασμένος από την έλλειψη των ειδών πρώτης ανάγκης, από όλη την πολεμική κινητοποίηση με τις απαιτούμενες απαγορεύσεις και έλπιζε σε κάτι καλύτερο μετά το τέλος του πολέμου (το 1943 έγινε μία απεργία ενάντια στην έλλειψη τροφίμων και τις ψηλές τιμές και το 1946 έγινε μία απεργία πάλι από τους εργάτες της βιομηχανίας πετρελαίου στο Κιρκούκ που κατέληξε σε δέκα νεκρούς εργάτες). Η κυβέρνηση όμως συνέχιζε να κρατάει την κατάσταση στα ίδια πλαίσια και μετά τον πόλεμο. Ο αντιβασιλιάς ανακοίνωσε ότι η δυσαρέσκεια του κόσμου οφειλόταν στην έλλειψη ενός πραγματικού κοινοβουλευτικού συστήματος και παρότρυνε τη δημιουργία πολιτικών κομμάτων και υποσχέθηκε πολλές μεταρρυθμίσεις στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Οι εσωτερικές πολιτικές αντιθέσεις έριξαν δύο κυβερνήσεις και ο καινούριος πρωθυπουργός Σαλίχ Τζάμπρ συνέχισε να διαπραγματεύεται με τους βρετανούς για νέες συμμαχίες (συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της χρήσης αεροπορικών βάσεων στο Ιράκ) και στις 16 Ιανουαρίου του 1946 υπογράφει μία Συνθήκη. Αμέσως μετά ξεσπούν διαδηλώσεις κυρίως στην Βαγδάτη ενάντια στην νέα Συνθήκη αλλά και λόγω της έλλειψης ψωμιού και τις ψηλές τιμές. Η αστυνομία ανοίγει πυρ σε μία διαδήλωση εργατών σιδηροδρόμου και στις 27 Ιανουαρίου σκοτώνονται περίπου 300-400 άτομα από τον στρατό καθώς οι διαδηλωτές χρησιμοποίησαν φλεγόμενα αυτοκίνητα ως οδοφράγματα. Το 1949, κρεμιούνται οι ηγέτες του "Κομμουνιστικού" Κόμματος στη Βαγδάτη και τα νεκρά κορμιά τους αφήνονται εκτεθειμένα στην κοινή θέα ως μία ένδειξη προειδοποίησης στους αντίπαλους του καθεστώτος. Το 1952, οι λιμενεργάτες κατεβαίνουν σε απεργία ζητώντας αύξηση μισθών, καλύτερη διαμονή καθώς και καλύτερες εργασιακές συνθήκες. Οι απεργιοί καταλαμβάνουν την ηλεκτρική γεννήτρια της Βασόρας και κόβουν την παροχή ρεύματος στην πόλη. Οι αστυνομικοί εισβάλλουν στο κτίριο και τους σκοτώνουν. Τον Οκτώβριο, απεργούν οι φοιτητές λόγω της αλλαγής του εξεταστικού συστήματος. Το κίνημα εξαπλώνεται στις μεγάλες πόλεις. Στην Βαγδάτη καίγονται ολοσχερώς ένα αστυνομικό τμήμα και το Αμερικάνικο Γραφείο Πληροφοριών. Κηρύσσεται στρατιωτικός νόμος, απαγόρευση κυκλοφορίας, απαγορεύονται κάποιες εφημερίδες και γίνονται μαζικές συλλήψεις (18 διαδηλωτές σκοτώνονται από τον στρατό).

Εν τω μεταξύ, γίνονται νέες συμφωνίες με την Ένωση Πετρελαίων του Ιράκ που διευθύνεται από αγγλικά, γαλλικά και αμερικάνικα συμφέροντα, οι οποίες ευνοούν την ιρακινή κυβέρνηση και κατασκευάζονται αρδευτικά έργα, γέφυρες, σχολεία, νοσοκομεία κτλ. Εν ολίγοις, ένας κύκλος καπιταλιστικής ανάπτυξης ανοίγει.

Το 1956, η Αίγυπτος εθνικοποιεί τη διώρυγα του Σουέζ και η Βρετανία, η Γαλλία και το Ισραήλ εξαπολύουν στρατιωτική επίθεση. Στο Ιράκ γίνονται διαδηλώσεις, απεργίες και συγκρούσεις και δύο διαδηλωτές καταδικάζονται εις θάνατο. Το 1958, εκδηλώνεται λαϊκή εξέγερση στη χώρα και στην πόλη Diwaniyah σκοτώνονται 43 αστυνομικοί και ένας άγνωστος αριθμός διαδηλωτών. Στις 14 Ιουλίου, γίνεται στρατιωτικό πραξικόπημα με την υποστήριξη του παναραβικού εθνικιστικού κινήματος που καταλύει το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης. Το πολιτικό καθεστώς αλλάζει από μοναρχία σε "δημοκρατία", αλλά η διακυβέρνηση της χώρας μένει στα χέρια του στρατού. Το 1959, οι Μπααθιστές και οι εθνικιστές οργανώνουν υπόγειες ομάδες κρούσεις που δολοφονούν μέλη του ΚΚ και ριζοσπάστες εργάτες (υπολογίζεται ότι μέχρι το 1961 300 άνθρωποι είχαν δολοφονηθεί στην Βαγδάτη και 400 στην Μοσούλη). Στην Μοσούλη, άραβες εθνικιστές αξιωματικοί προσπαθούν να κάνουν πραξικόπημα ανεπιτυχώς. Η προλεταριακή αντίσταση ξεφεύγει από τα στενά πλαίσια του αντι-δικτατορικού αγώνα και επιτίθεται σε πλούσιους, τα σπία των οποίων λεηλατούνται. Στο Κιρκούκ, 90 άτομα (στρατηγοί, καπιταλιστές και γαιοκτήμονες) εκτελούνται. Αργότερα, το ΚΚ θα αποκηρύξει τέτοιες πράξεις ως υπερβολές και ένα χρόνο αργότερα μέλη του θα εκτελεστούν από την κυβέρνηση λόγω της συμμετοχής τους στα γεγονότα του Κιρκούκ. Η ηγεσία του ΚΚ θα συνεχίσει όμως να παρέχει υποστήριξη στην κυβέρνηση μετά από εντολές της Μόσχας. Τον Φεβρουάριο του 1963, στασιάζει ένα κομμάτι του στρατού που ελέγχεται από μία αραβική εθνικιστική ομάδα (το ιρακινό τμήμα του Αραβικού Σοσιαλιστικού Μπάαθ) και εκτελείται ο διοικητής του στρατού. Οι Μπααθιστές ενδυναμώνουν τις σχέσεις τους με τις ΗΠΑ που υποστηρίζουν το πραξικόπημα. Κατά την διάρκεια αυτού του πραξικοπήματος, οι διαδηλώσεις καταστέλλονται με τανκς, και ξεκινάει μία περίοδος ανελέητης καταστολής που στέλνει στις φυλακές περίπου 10.000 άτομα, πολλά εκ των οποίων βασανίζονται. Η CIA παρέχει πληροφορίες για κομμουνιστές (σταλινικούς) και άλλους ριζοσπάστες. Εκτελούνται επισήμως 149 και περίπου 5000 άλλοι εκτελούνται μυστικά και θάβονται ακόμη και ζωντανόι σε μαζικούς τάφους. Η νέα κυβέρνηση συνεχίζει τον πόλεμο ενάντια στους Κούρδους με βομβαρδισμούς, πυροβολικό και μπουλντόζες. Τον Νοέμβριο, γίνεται νέο πραξικόπημα από υποστηρικτές του Αιγύπτιου άραβα εθνικιστή Νάσερ και πάλι αλλάζει η πολιτική δομή της κυβέρνησης. Όμως, στις 17 Απριλίου 1968 το "σοσιαλιστικό κόμμα" του Μπάαθ παίρνει πάλι την πολιτική εξουσία στα χέρια του με πραξικόπημα. Το κόμμα αυτό συνδυάζει τις ιδεολογίες του παναραβικού εθνικισμού με μαρξιστο-λενινιστικές ιδεολογίες περί σοσιαλισμού.

Το 1972, η νέα "σοσιαλιστική" κυβέρνηση προχωρεί σε συμμαχία με την Σοβιετική Ένωση και το 1974 ξεκινάει έναν πόλεμο με τους Κούρδους λόγω ασυμφωνίας πάνω στο ζήτημα του ελέγχου περιοχών που βρίσκονται στο βόρειο Ιράκ. Οι άραβες εθνικοσοσιαλιστές συνεργάζονται με το Ιρακινό "Κομμουνιστικό" Κόμμα που παροτρύνεται στον σχηματισμό Εθνικού Προοδευτικού Μετώπου από την Μόσχα. Η κυβέρνηση προχωρεί στην απαλλοτρίωση της γης μεγάλων γαιοκτημόνων και μαζί με τις κρατικές γαίες τις παραχωρεί για καλλιέργεια σε γεωργικούς συνεταιρισμούς που

η ίδια έχει ιδρύσει (απλά άλλος ένας τρόπος να εκμεταλλευτεί την εργασία των προλετάρων), δημιουργεί καινούριες βιομηχανίες και εθνικοποιεί όλες τις τράπεζες και τα εργοστάσια. Το 1978, συλλαμβάνονται μέλη του ΚΚ και 12 εκτελούνται επειδή άσκησαν κριτική στο καθεστώς. Η αντιπολιτευτική πολιτική δραστηριότητα απαγορεύεται. Το 1979, ο γνωστός σε όλους μας Σαντάμ Χουσεϊν γίνεται πρόεδρος της χώρας έχοντας συγκεντρώσει στα χέρια του όλη την εξουσία.

Το 1980, η αστική τάξη του Ιράκ εκμεταλλεόμενη την κοινωνική αναταραχή στο Ιράν (ταραχές που έριξαν τον Σάχη, φέρνοντας στο προσκήνιο των ισλαμιστή δήθεν επαναστάτη Χομεϊνί) εισβάλλει σε αυτή τη χώρα. Η κίνησή αυτή του επιτρέπει να επιβάλλει ένα ισχυρό εθνικιστικό πνεύμα που του δίνει την δυνατότητα να ανασυγκροτήσει την οικονομία του αυξάνοντας την εκμετάλλευση των προλετάρων. Το κόμμα του Μπάαθ εφάρμοζε ήδη την ανοικτή πολιτική τρομοκρατία σαν μέθοδο διακυβέρνησης. Στο διάστημα 1977-1979, αναφέρεται ότι εκτελέστηκαν 3000 άτομα ως πολιτικοί διαφωνούντες. Αλλά δεν ήταν όλοι οι προλετάριοι διατεθειμένοι να δώσουν τον ιδρώτα τους και την ζωή τους για την ανάπτυξη της οικονομίας. Ξεκινούν κινητοποιήσεις ενάντια στον πόλεμο και εμφανίζονται πάρα πολλά κρούσματα λιποταξίας. Το διάστημα του πολέμου 1980-1988, το Ιράκ αύξησε τις στρατιωτικές του δυνάμεις από 250.000 σε 1.250.000 και είχε 400.000 τουλάχιστον νεκρούς (συν τους αιχμαλώτους πολέμου). Η σφοδρή αυτή αιματοχυσία για το καλό του έθνους ήταν που οδήγησε τους προλετάρους σε λιποταξίες και αντι-πολεμικούς αγώνες και όχι κάποια ιδεολογία που εισήχθη από τα έξω από επίδοξους επαναστάτες. Το 1983, υπολογίζεται ότι μόνο στην περιοχή της Σουλεϊμάνια (βόρειο Ιράκ) υπήρχαν περίπου 50.000 λιποτάκτες. Το Ιρακινό κράτος εφάρμοσε πρώτα την μέθοδο της αμνηστίας σε αυτούς που θα επέστρεφαν και μετά της στεγνής δολοφονίας των αμετανόητων, προχωρώντας σε βομβαρδισμό περιοχών όπου ήταν συγκεντρωμένοι οι τελευταίοι. Φυσικά και η αμνηστία ήταν λόγια καθώς πολλοί λιποτάκτες που επέστρεφαν και δηλώνονταν στις αρχές, στέλνονταν πίσω στο μέτωπο παρά τις όποιες υποσχέσεις ότι θα μπορούσαν να συνεχίσουν την ζωή τους σαν απλοί πολίτες. Όταν οι αγώνες σε εκείνη την περιοχή χαλάρωσαν, το Ιρακινό κράτος βρήκε την ευκαιρία να κάνει ένα μικρό ξεκαθάρισμα: βομβαρδισμοί των περιοχών που είχαν λιποτάκτες που κατέληξαν σε 2000 νεκρούς.

Η Χαλαμπτζιά ήταν μία πόλη στο βόρειο Ιράκ που προς το τέλος του πολέμου είχε προσελκύσει εκατοντάδες λιποτάκτες καθώς και πρόσφυγες από τα γύρω κατεστραμμένα χωριά. Η πόλη αυτή είχε γίνει το επίκεντρο διάφορων πολιτικών δραστηριοτήτων, από αντι-πολεμικές καμπάνιες και εξεγερτικές διαθέσεις μέχρι την ύπαρξη Κούρδων εθνικιστών...Ο Σαντάμ είχε βάλει στο στόχαστρο αυτή την πόλη. Η Ιρακινή αεροπορία εξαπέλυσε βομβαρδισμό με χημικά αέρια που προκάλεσαν τον ακαριαίο θάνατο 5000 ατόμων και άλλων τόσων μετέπειτα (από τις παρενέργειες, τις κακουχίες και τον Ιρακινό στρατό). Είναι αξιοσημείωτο ότι πριν τον βομβαρδισμό ο Ιρακινός στρατός αποχώρησε προκαλώντας υποψίες στον κόσμο. Οι πατριώτες του Κουρδικού μετώπου και οι Ιρανοί αντάρτες Πασντάραν παρόλο που γνώριζαν ότι κάτι άσχημο πρόκειται να γίνει (αφού είχαν αποσύρει τους δικούς τους ανθρώπους και στους υπόλοιπους είχαν δώσει αντιασφυζιογόνες μάσκες) έπειθαν τον κόσμο να μείνει στην πόλη για να γιορτάσει την απελευθέρωσή της από τον Ιρακινό στρατό!!! Για άλλη μία φορά αποδεικνύεται ότι οι πατριώτες όλου του κόσμου δεν είναι παρά δολοφόνοι. Οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι θρηνούσαν για τους νεκρούς καταγγέλλοντας το Ιρακινό Κράτος για γενοκτονία. Φυσικά ο βασικός λόγος αυτής της γενοκτονίας, που δεν είναι άλλος από το γεγονός ότι η Χαλαμπτζιά είχε γεμίσει με προλετάρους περίσσιους για το Κεφάλαιο και μάλιστα με προλετάρους που είχαν αντιπαχθεί στις επιλογές του, αποσιωπήθηκε και αντί αυτού προβλήθηκε ο λόγος της εθνικότητας προς όφελος των Κούρδων εθνικιστών (οι οποίοι δεν έχουν κανένα πρόβλημα να θυσιάσουν δικούς τους στο βωμό της σκοπιμότητας).

Το 1990, το Ιράκ εισβάλλει στο Κουβέιτ σαν μία προσπάθεια ανάπτυξης της οικονομίας του και αποσυμπίεσης των κοινωνικών εντάσεων που είχαν δημιουργηθεί από τόσα χρόνια πολέμου και καταπίεσης από το κόμμα του Μπάαθ. Στον πόλεμο με το Ιράν, ο Σαντάμ είχε την υποστήριξη των δυτικών δυνάμεων ενώ το Ιράν της Σοβιετικής Ένωσης. Τα χημικά αέρια τα είχε προμηθευτεί από δυτικές εταιρείες...Η ιμπεριαλιστική δύναμη των ΗΠΑ (και όχι μόνο) κρίνει σκόπιμο την απομάκρυνση του Σαντάμ που είχε στρέψει το Ιρακινό προλεταριάτο εναντίον του και έδειχνε να θέλει κιόλας μεγαλύτερο κομμάτι από την πίτα που του αναλογούσε (είναι γνωστό πλέον ότι για την αμερικάνικη κυβέρνηση ο Σαντάμ μετατράπηκε σε "φασίστα" και "δικτάτορα" κυριολεκτικά σε μία νύχτα). Ο πόλεμος του κόλπου ξεκινάει με την αποστολή στρατευμάτων από τις ΗΠΑ και από τους συμμάχους της. Φυσικά εδώ δεν θα σταθούμε στους ενδο-αστικούς ανταγωνισμούς, αλλά θα κοιτάξουμε λίγο την δράση του προλεταριάτου.

Οι δυνάμεις της συμμαχίας δυστυχώς είναι πολύ δεμένες και εκδηλώνονται ελάχιστα ως κανένα κρούσματα λιποταξίας ή προλεταριακής ανταρσίας. Οι χώρες προέλευσης των συμμαχικών δυνάμεων έχουν δημιουργήσει μία εθνική ενότητα που παραλύει τους προλετάρους μπροστά στην τηλεόραση και τους κάνει να ζητωκραυγάζουν για τα κατορθώματα του στρατού τους ενάντια στον κακό δικτάτορα. Οι αντι-πολεμικές διαδηλώσεις κυριαρχούνται από ένα πασιφιστικό κλίμα και συμβαίνουν πολύ λίγες αξιοσημείωτες προλεταριακές ενέργειες.

Τα πράγματα στο Ιράκ όμως είναι διαφορετικά. Οι προλετάριοι στο Ιράκ αρνούνται να πολεμήσουν για την πατρίδα τους και λιποτακτούν μαζικά. Ξεσπούν εξεγέρσεις στον Νότο (κυρίως στη Βασόρα) και στο Βορρά (κυρίως στη Σουλεϊμάνια). Αυτές οι εξεγέρσεις παρουσιάζονται από τα διεθνή μίντια ως εθνικιστικές και θρησκευτικές. Η χώρα μπαίνει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το καθεστώς προσπαθεί να επιβάλλει την τάξη. Αστυνομικοί πυροβολούν το πλήθος σε αντι-πολεμικές διαδηλώσεις, γίνονται συλλήψεις διαδηλωτών που καταλήγουν σε εκτελέσεις, πετάγονται φυλλάδια από αεροπλάνα σε περιοχές που ο κόσμος έχει ξεσηκωθεί (στο Βορρά) τα οποία αναφέρουν ότι σε περίπτωση μη αποκατάστασης της τάξης η κυβέρνηση θα προχωρήσει σε χημικό βομβαρδισμό.

Η επίθεση των Συμμαχικών στρατευμάτων ξεκινάει από τον Νότο, από όπου χιλιάδες προλετάριοι αρχίζουν και φεύγουν και ενωμένοι με λιποτάκτες κατευθύνονται προς τη Βαγδάτη. Το Ιρακινό κράτος μεταφέρει στρατεύματα (όσα είχαν μείνει πιστά) από τον Βορρά προς τον Νότο για να αποτρέψει την εισροή χιλιάδων εξαθλιωμένων προλετάρων (και μην ξεχνάμε ότι πολλοί λιποτάκτες είχαν κρατήσει τα όπλα τους) στη Βαγδάτη. Αυτό όμως λειτουργεί ως παράγοντας αποσταθεροποίησης στον Βορρά, όπου και οι εξεγέρσεις γίνονται πιο βίαιες. Στην Σουλεϊμάνια, οι προλετάριοι επιτίθενται και καίνε κτίρια της αστυνομίας, του μπάαθικού κόμματος και τα δικαστήρια. Οι κούρδοι εθνικιστές προσπαθούν να αποτρέψουν αυτή την προλεταριακή έκφραση οργής με το επιχείρημα ότι το υλικό που βρίσκεται σε αυτά τα κτίρια θα μπορούσε να γίνει χρήσιμο στο μελλοντικό κούρδικό κράτος!!! Οι προλετάριοι εκτελούν μπάαθικούς που κρύβονται στο κτίριο της ασφάλειας.

Από 'κει και πέρα, εφόσον η κατάσταση έγινε ανεξέλεγκτη, οι εχθρικές μεταξύ τους αστικές δυνάμεις αρχίζουν την μεταξύ τους συνεργασία για την καταστολή του προλεταριάτου. Στην αρχή τσακίζεται η εξέγερση στο Νότο με την βοήθεια της αγγλικής και αμερικάνικης αεροπορίας, οι οποίες βομβαρδίζουν λιποτάκτες που κινούνται από το μέτωπο προς τη Βασσόρα. Τα συμμαχικά στρατεύματα εγκαταλείπουν το σχέδιο κατάληψης της Βασσόρας και της Βαγδάτης, εφόσον φοβούνται ότι ο στρατός τους δεν είναι έτοιμος να σταματήσει μία ταξική εξέγερση και αφήνουν την Εθνική Φρουρά (τα πιο πιστά στρατεύματα του Ιρακινού Κράτους) να κάνει την δουλειά. Μάλιστα, επιτρέπουν στο Ιρακινό Κράτος, παρά την σχετική απαγόρευση που είχαν επιβάλλει, να απογειώσει στρατιωτικά ελικόπτερα για το τσάκισμα της εξέγερσης. Αφού κατάφεραν να σταματήσουν το Νότο, σειρά είχε ο Βορράς.

Εκεί οι κούρδοι εθνικιστές δεν είχαν καταφέρει να κατευνάσουν τα πνεύματα εντελώς, ούτε και είχαν πείσει όλους τους προλετάρους να αγωνιστούν για την δημιουργία ενός Κουρδικού Κράτους. Η επέμβαση της Εθνικής Φρουράς κρίθηκε απαραίτητη (ας σημειώσουμε πάλι ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις είχαν την δυνατότητα να διαλύσουν αυτά τα στρατεύματα, αλλά δεν το έκαναν, διότι σε αυτή την περίπτωση η επιβολή της κοινωνικής ειρήνης θα ήταν δική τους δουλειά). Τα στρατεύματα αυτά άρχισαν να κινούνται με ιδιαίτερα βίαιες διαθέσεις από το Νότο, αφού είχαν βάλλει τάξη στην περιοχή, προς το Βορρά και κυρίως στη Σουλεϊμάνια. Όταν οι προλετάριοι των πόλεων της περιοχής πληροφορήθηκαν την επικείμενη εισβολή, άρχισαν να καταφεύγουν προς τα βουνά προσπαθώντας να αποφύγουν την επικείμενη κόλαση. Γνωρίζανε ότι η εξέγερση στο Νότο είχε τελειώσει και ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις άφησαν την Εθνική Φρουρά ανέπαφη ακριβώς για αυτό το λόγο: για να κάνει την δουλειά του μπάτσου.

Γνωρίζουμε ότι ειπώθηκαν πολύ λίγα για την εξέγερση του 1991 στο Ιράκ. Στην Ελλάδα, η πληροφόρηση ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Όχι ότι διεθνώς κυκλοφόρησαν και πολλά πράγματα, αλλά τουλάχιστον μπορούσες να βρεις κάτι αν το έψαχνες. Οι λόγοι που κοινωνικά γεγονότα τέτοιας έκτασης και σημασίας μένουν αποσιωπημένα, πιστεύουμε είναι απλοί: έλλειψη διεθνών δομών αντιπληροφόρησης, καθώς και μία ιδεολογική πίστη ότι σε μη δυτικές χώρες το μόνο που μπορεί να υπάρξει είναι θρησκευτικοί και εθνικιστικοί πόλεμοι και κινήματα ή στην καλλίτερη εθνοκαταλυτικά που κυριαρχούνται από Μ-Λ ιδεολογίες. Τα διεθνή ΜΜΕ είναι ένας παράγοντας που συμβάλλει στην ανάπτυξη τέτοιων ιδεολογιών: στο Ιράκ οι ταραχές οφείλονται σε θρησκευτικές διαμάχες, στο Λος Άντζελες σε φυλετικές διαμάχες, στην Αργεντινή είναι οι πεινασμένοι...και ούτω καθεξής. Οπουδήποτε κάποιος εξεγείρεται δεν έχει τίποτα κοινό με εμάς και προπάντων δεν κάνει τίποτα οργανωμένα για να εκφράσει τις ανάγκες του απλά δημιουργεί χάος, πράγμα που δεν εξυπηρετεί κανέναν. Ας δούμε όμως ακόμη λίγο καλύτερα τα πράγματα στο Ιράκ.

Το αντιπολεμικό κίνημα στο Ιράκ είχε ξεκινήσει πριν την εισβολή των Συμμαχικών δυνάμεων ως συνέχεια της αντιπολεμικής διάθεσης στον πόλεμο Ιράν-Ιράκ. Υπήρχε ήδη μία διάθεση για λιποταξία, αφού τα δέκα σχεδόν χρόνια είχαν δειξί στους προλετάρους την μιζέρια του πολέμου. Πολλοί λιποτάκτες είχαν κρατήσει τα όπλα τους από παλιά και επιπλέον στη μαύρη αγορά της Βαγδάτης μπορούσες να βρεις πλαστά έγγραφα (τα οποία θα χρησιμοποιενα για να μετακινηθείς από περιοχή σε περιοχή ή και εκτός χώρας) καθώς και κρυψώνες για να κρυφτείς, όταν θα γινόταν η εισβολή των Συμμαχικών δυνάμεων. Πριν ακόμη ξεκινήσουν οι πρώτοι βομβαρδισμοί, στρατιώτες και αρκετές φορές και αξιωματικοί που έσχιζαν τα γαλόνια από τις στολές τους είχαν εξαφανιστεί από τα πόστα τους. Τα πράγματα όμως προχώρησαν. Στρατιώτες και προλετάριοι ενώνονταν και έφτιαχναν ομάδες που μάχονταν ένοπλα τους μπααθιστές. Έτσι κατάφεραν να αποκτήσουν τον έλεγχο δύο περιοχών μέσα στην πόλη, οι οποίες έγιναν πόλος έλξης για τους υπόλοιπους λιποτάκτες. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών βοηθούσαν τους λιποτάκτες παρέχοντάς τους στέγη και τροφή καθώς και κάθε βοήθεια για να επιστρέψουν σπίτια τους.

Όσο η απειλή του πολέμου πλησίαζε, καθώς οι Συμμαχικές δυνάμεις ήταν έτοιμες να ξεκινήσουν τους βομβαρδισμούς και μετά την χερσαία εισβολή, η προλεταριακή αντίσταση φούντωνε. Η παθητική αντίσταση στην επιστράτευση (άρνηση της συμμετοχής στον στρατό, μη εκτέλεση διαταγών κτλ) έγινε βίαιη, κυρίως από συγκεκριμένες ομάδες ένοπλων προλετάρων οι οποίοι αντιπαραθέτονταν με επιστηρικτές του στρατού. Στην αρχή η πλειοψηφία των προλετάρων ήταν διστακτική και όχι ιδιαίτερα υπέρ τέτοιων πράξεων, αλλά σταδιακά ο φόβος ξεπεράστηκε και οι εκτελέσεις αξιωματικών του στρατού έφτασαν σε μαζική κλίμακα. Όταν ξεκίνησε η επίθεση της Συμμαχίας, ο Ιρακινός στρατός ήταν υπό διάλυση: ανυπακοή, απειθαρχία, λιποταξία. Οι αξιωματικοί έσκιζαν τα γαλόνια τους από φόβο μην αναγνωριστούν από εξαγριωμένους προλετάρους και εκτελεστούν επί τόπου.

Σε κάποιες πόλεις του Νότου (Βασσόρα, Νασιρίγια), οι προλετάριοι επιτέθηκαν σε κτίρια του μπααθικού κόμματος και της αστυνομίας (όπου και εκτέλεσαν αρκετούς αστυνομικούς) και κατέλαβαν αποθήκες τροφίμων. Η κατάσταση των προλετάρων άρχισε να χειροτερεύει με την έναρξη των Συμμαχικών βομβαρδισμών. Στην Νατζάφ και στην Καρμπάλα, κρεμάστηκαν μπααθιστές, τα μαυσωλεία δέχτηκαν σφαίρες και κόσμος κατορούσε μέσα στους μουσουλμανικούς ναούς. Όταν οι Συμμαχικές χερσαίες δυνάμεις έφτασαν σε αυτές τις πόλεις, η εξέγερση ήταν σε εξέλιξη. Η επίθεση σταμάτησε, δίνοντας την "πάσα" στον Ιρακινό στρατό (ο Ιρακινός στρατός πλέον αποτελούνταν από τα πιστά και μόνο στρατεύματα και κυρίως την Εθνική Φρουρά) να καταστείλει τις εξεγέρσεις. Ο Ιρακινός στρατός εισέβαλλε στις πόλεις και ο κόσμος άρχισε να καταφεύγει προς όλες τις κατευθύνσεις. Πολλοί ζήτησαν άσυλο από τον Συμμαχικό στρατό, ο οποίος έδινε λίγο νερό και τροφή με όρο την κατάθεση των όπλων. Μετέπειτα στέλνανε τους αφοπλισμένους πλέον προλετάρους πίσω στις πόλεις για να σφαγιαστούν από τον Ιρακινό στρατό.

Στον Βορρά, όπως προαναφέραμε, μεγάλο κομμάτι του Ιρακινού στρατού είχε φύγει για να κατέβει στον Νότο. Σε εκείνες τις περιοχές (κυρίως στην πόλη Σουλεϊμάνια) είχαν μαζευτεί προλετάριοι από διάφορες περιοχές, όπως Τούρκοι από το Κιρκούκ, Ιρανοί που είχαν φύγει από το Ιράν για γλιτώσουν τον πόλεμο...). Υπολογίζεται ότι υπήρχαν περίπου 70.000 προλετάριοι που αγωνίζονταν ενεργά ενάντια στην κρατική τρομοκρατία και τους εθνικιστές (για όσους πιστεύουν ότι ο αριθμός αυτός είναι δημιούργημα της φαντασίας μας, απλά θα τους υπενθυμίσουμε ότι ο Σαντάμ βομβάρδισε την πόλη Χαλαμπτζιά το 1989 με χημικά αέρια ακριβώς για παρόμοιο λόγο: την υπερβολική συσσώρευση ανεξέλεγκτων προλετάρων), πράγμα που έκανε την δουλειά των κούρδων εθνικιστών αρκετά δύσκολη: η έκκληση για αγώνα για την ανεξαρτησία και τα δικαιώματα των κούρδων δεν είχε και ιδιαίτερη απήχηση. Εξεγέρσεις ξέσπασαν στις πόλεις Αρμπίλ, Κιρκούκ, Μοσούλ και Σουλεϊμάνια. Ο Σαντάμ κατάφερε να υπογράψει ένα σύμφωνο ειρηνικής συνύπαρξης με τους κούρδους εθνικιστές. Ο Ταλαμπάνι (ηγέτης του Πατριωτικού Μετώπου Κουρδιστάν -PUK) και ο Μπαρσάνι (ηγέτης του Κουρδικού Δημοκρατικού Κόμματος -KDP) το ανακοίνωσαν αυτό δημοσίως τον Απρίλιο και Μάιο του 1991. Ο Ταλαμπάνι δήλωσε ότι η οργάνωσή του απέφυγε κάθε ενέργεια που θα αποσταθεροποιούσε το Κράτος

σαν δείγμα "εθνικού σεβασμού". Αυτό δεν μας εκπλήσσει καθόλου. Το ίδιο είχε γίνει και στην Ελλάδα όταν εισέβαλε στην χώρα ο Ιταλικός στρατός στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ΚΚΕ δια του Ζαχαριάδη δήλωσε ότι οι "κομμουνιστές" θα ήταν στην διάθεση του Μεταξά... Κατά των προλεταριακών εξεγέρσεων κινήθηκε και η ομάδα "Μουτζαχεντίν του Λαού" από το Ιράν.

Η εξέγερση λοιπόν στον Βορρά έγινε παρά την εθνικιστική αντιπολίτευση των κούρδων και ως ένα βαθμό και ενάντια της. Στην Σουλεϊμάνια, δημιουργήθηκαν εργατικά συμβούλια (shoras) (κάποια ελέγχονταν από το "Κομμουνιστικό Κόμμα" και κάποια από Μ-Λ) και οργανώθηκαν ομάδες που ανέλαβαν επιθέσεις σε στρατιωτικούς καταυλισμούς, αστυνομικά τμήματα και το ξενοδοχείο "Ενωμένα Έθνη" που χρησιμοποιούσε η μυστική αστυνομία ως βάση. Μετά την κατάληψη των στρατιωτικών καταυλισμών, διανεμήθηκαν όπλα σε εξεγερμένους προλετάρους. Έγιναν επιθέσεις σε καταστήματα με τρόφιμα και έγινε διανομή στον πληθυσμό, καθώς και επιθέσεις σε φυλακές όπου απελευθερώθηκαν φυλακισμένοι. Ο κόσμος εκτελούσε επί τόπου όσους φοράγανε στρατιωτική στολή. Μετά από δύο μέρες μαχών το αρχηγείο της πολιτικής αστυνομίας έπεσε στα χέρια των εξεγερμένων και εκατοντάδες αστυνομικοί πέθαναν υπερασπιζόμενοι το κτίριο. Οι προλετάριοι είχαν έντονο μίσος για αυτό το κτίριο καθώς εκεί η αστυνομία έκανε ανακρίσεις και βασανισμούς.

Οι κούρδοι εθνικιστές πάλεψαν πολύ για να καταστείλουν τις εξεγέρσεις. Συνεργάστηκαν ανοικτά με τον Ιρακινό στρατό και προσπάθησαν με κάθε μέσο να πείσουν τον πληθυσμό να παραδώσει τα όπλα του (από εκπομπές στο "Ελεύθερο Κουρδικό Ραδιόφωνο" μέχρι πυροβολισμούς ενάντια σε άτομα που λεηλατούσαν ή προκαλούσαν 'ταραχές'). Οι εξεγέρσεις τερματίστηκαν με την συνεργασία Συμμάχων, Κούρδων εθνικιστών και Ιρακινού στρατού. Οι κούρδοι εθνικιστές μάλιστα μπήκαν ενεργά στο κίνημα των συμβουλίων και, εκμεταλλευόμενοι τη δημοκρατική ιδεολογία των τελευταίων καθώς και την νεφελώδη άποψη που είχαν για τον εθνικισμό, καλούσαν για ένα λαϊκό μέτωπο ενάντια στον Σαντάμ, καταφέροντας να πάρουν υπό τον έλεγχό τους από αυτά. Και ας μην ξεχάσουμε και τις ανθρωπιστικές αποστολές των Ηνωμένων Εθνών που έδιναν τρόφιμα στους προλετάρους όταν οι τελευταίοι κατέθεταν τα όπλα τους! Η χερσαία επίθεση των Συμμάχων τελείωσε λόγω των προλεταριακών εξεγέρσεων και η συνεργασία όλων των αστικών δυνάμεων κρίθηκε απαραίτητη για τον έλεγχο της κατάστασης. Ας παρατηρήσουμε ότι η διάλυση του Ιρακινού στρατού προχώρησε τόσο πολύ που σχεδόν κανέναν στρατιώτη της Συμμαχίας δεν σκοτώθηκε από εχθρικά πυρά κατά την διάρκεια της χερσαίας επίθεσης. Είναι κατανοητό ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις θα μπορούσαν να είχαν καταλάβει το Ιράκ αλλά το σχέδιο αυτό εγκαταλείφθηκε μπροστά στο εξεγερμένο προλεταριάτο. Οι στρατηγοί του Πενταγώνου έκριναν ότι ήταν προτιμότερο να βοηθήσουν τον Σαντάμ να βάλλει τάξη παρά να το προσπαθήσουν οι ίδιοι. Ο πόλεμος και η καταστολή σκότωσε περίπου 1 εκατομμύρια άτομα...

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕΤΑ ΤΟ 1991

Τα χρόνια που ακολούθησαν μετά ήταν πολύ δύσκολα. Οι κοινωνικές συνθήκες χειροτέρεψαν δραματικά και ο αγώνας για επιβίωση έγινε η καθημερινότητα για εκατομμύρια ανθρώπους. Η αμερικανοβρετανική συμμαχία με την συμφωνία και των υπόλοιπων χωρών επέβαλλε οικονομικό εμπάργκο στο Ιράκ που μέσα σε δέκα χρόνια σκότωσε άλλο ένα εκατομμύριο ανθρώπους. Η UNICEF το 1999 μιλάει για 500.000 νεκρά παιδιά από υποσιτισμό. Οι διάφορες αστικές φράξες αρχίζουν να τσακώνονται μεταξύ τους για το ποιος θα έχει τον έλεγχο. Εθνικιστές, μπααθιστές, ισλαμιστές... Στο Βόρειο Ιράκ στην περιοχή του Κουρδιστάν, ξέσπασε ενδοαστικός πόλεμος ανάμεσα στο Πατριωτικό Μέτωπο του Κουρδιστάν και το Κουρδικό Δημοκρατικό Κόμμα. Η εμπόλεμη κατάσταση ανέβασε κι άλλο τις τιμές των ειδών πρώτης ανάγκης. Πολλοί άνθρωποι συμμετέχουν στα Κουρδικά αντάρτικα για να εξασφαλίσουν στον εαυτό τους τρόφιμα και λεφτά (που τους παρείχαν οι κούρδοι αντάρτες), καθώς και την κατοχή ενός όπλου. Στη συνέχεια, πολλοί από αυτούς άρχισαν να κινούνται αυτόνομα επιβάλλοντας τον νόμο της ζούγκλας: στο όνομα της οργάνωσής τους επιβάλλουν διάφορους "φόρους" και κάνουν εκβιασμούς όπως και λεηλασίες, κυρίως στην πόλη Αρμπίλ, σε καταστήματα ακόμη και σε σπίτια κατοίκων οι οποίοι υπερασπίζονται τα σπίτια τους με όπλα. Οι δύο κουρδικές δυνάμεις εν' όψη των εκλογών τον Μάρτιο του 1995 εναλλάσσουν την πολιτική τους ανάμεσα σε ειρηνική και πολεμική. Αρχίζουν και βελτιώνουν τις σχέσεις με τους δυτικούς ιμπεριαλιστές και κυρίως με τους αμερικάνους και προσπαθούν να βρουν έναν τρόπο να ελέγξουν τα στρατεύματά τους.

Φορτηγά με προμήθειες από την Τουρκία που κατευθύνονται στη Βαγδάτη μέσω Κουρδιστάν δέχονται επιθέσεις από εξαθλιωμένους και οπλισμένους προλετάρους. Το ίδιο παθαίνουν και διάφορες ανθρωπιστικές οργανώσεις. Τοπικοί πόλεμοι, ενδοαστικές διαμάχες, εμπάργκο, βομβαρδισμοί από τη Συμμαχία και κρατική τρομοκρατία: να η κατάσταση στο Ιράκ για δέκα χρόνια. Αγωνιστές καταφεύγουν στην Τουρκία και το Ιράν για να γλιτώσουν συλλήψεις.

Το "Κομμουνιστικό Κόμμα" χάνει πολλά από τα μέλη του μην μπορώντας να προτείνει τίποτα το σημαντικό και χωρίς να έχει καμία σοβαρή παρέμβαση στον πόλεμο των κουρδικών φραξιών. Άνοδο σημειώνει το ισλαμικό κίνημα που εκμεταλλεύεται την άσχημη κοινωνική κατάσταση.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ;

Τελικά οι Σύμμαχοι εισέβαλαν και πάλι στο Ιράκ για να τελειώσουν αυτό που είχαν αρχίσει: να μπει τάξη και ασφάλεια και μία κυβέρνηση που να μπορεί αφενός να εξασφαλίσει την καπιταλιστική ανάπτυξη (δηλαδή να κρατήσει το προλεταριάτο πειθαρχημένο) και αφετέρου να είναι και φιλο-αμερικανοβρετανική. Τι κάνει όμως το προλεταριάτο; Κάθεται ήσυχο;

Δύο εβδομάδες πριν την εισβολή, ο Σαντάμ ως ένδειξη καλής θέλησης και για να εμψυχώσει τον λαό του αποφάσισε να απελευθερώσει τους κρατούμενους από τις φυλακές. Κάτι σαν αμνηστία, με εξαίρεση όμως τους βαρυποινίτες και τους πολιτικούς κρατούμενους (οι περισσότεροι εκ των οποίων είχαν συλληφθεί το 1991). Ο κόσμος που μαζεύτηκε έξω από τις φυλακές για να περιμένει τους δικούς του, κατάφερε να μπουκάρει μέσα και να αδειάσει το κτίριο!

Το δεύτερο αξιοσημείωτο γεγονός είναι το εξής: πριν την εισβολή, ο Σαντάμ και οι ακόλουθοί του ανακοινώνουν

στα ΜΜΕ ότι ο Ιρακινός στρατός έχει την δυνατότητα αναχαίτισης της επίθεσης και ότι οι Ιρακινοί θα υπερασπιστούν την πατρίδα τους μέχρι θανάτου. Αντί αυτού, όταν ξεκινάει η εισβολή, ο Ιρακινός στρατός εξαφανίζεται και ο πληθυσμός δεν πολεμάει ούτε για δείγμα. Οι μόνες μάχες που άκουγε κανείς, ήταν κάποιες στο αεροδρόμιο της Βαγδάτης, κάποιες στα αρχηγεία του μπασαθικού κόμματος... από τάγματα που αποτελούνταν από το πολύ 2000-3000 στρατιώτες. Ο υπόλοιπος στρατός εξατμίστηκε, ή μάλλον καλύτερα, λιποτάκτησε.

Αμέσως μετά, αφού καταλύθηκε το καθεστώς του κόμματος Μπάαθ και οι Συμμαχικές δυνάμεις δεν ήξεραν πως θα συνεχίσουν το έργο τους, οι προλετάριοι επιδίδονται σε λεηλασίες καταστημάτων και αποθηκών τροφίμων για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Εικόνες των λεηλασιών μεταδίδονται και στην τηλεόραση. Το λάθος των Συμμαχικών δυνάμεων ήταν ότι διέλυσαν την ιρακινή αστυνομία νομίζοντας ότι η επαναφορά της τάξης θα ήταν πολύ εύκολη. Το αντίθετο. Οι προλετάριοι συνέχιζαν να λεηλατούν, να διαδηλώνουν.. Μην ξεχνάμε ότι δεν είναι μόνο ο ιρακινός στρατός και οι ισλαμιστές που έχουν όπλα, αλλά και αρκετοί προλετάριοι που προφανώς όταν εγκατέλειψαν τον ιρακινό στρατό, τα πήραν μαζί τους.

Δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά πόσες από τις επιθέσεις που δέχεται ο Συμμαχικός στρατός προέρχονται από ισλαμιστές και εθνικιστές και πόσες από εξαγριωμένους προλετάριους. Κατά μέσο όρο υπολογίζεται ότι δεχόταν 30 με 35 επιθέσεις ημερησίως και σήμερα πλέον ο αριθμός έχει ανέβει στις 70 - 75. Οι νεκροί αμερικάνοι έχουν φτάσει τους 1200 και οι τραυματισμένοι πάνω από 27.000. (Όσοι πεθαίνουν εκτός ιρακινού εδάφους -προφανώς μετά από μεταφορά τους σε νοσοκομεία- δεν καταμετρούνται). Η ιρακινή αστυνομία που ξαναστήθηκε για να βοηθήσει το έργο της καταστολής είναι και αυτή στο στόχαστρο του αντάρτικου. Μετρούν 1000 νεκρούς συν 700 εθελοντές και κάμποσοι της εθνοφυλακής και του στρατού. Επιθέσεις δέχονται μπάτσος κάθε εθνικότητας, (αλλά και πράκτορες, επιχειρηματίες, πολιτικοί,...). Δεν λείπουν και τα σαμπιτάζ των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων. Για παράδειγμα την Τετάρτη 16 Ιουνίου, σαμπιτόρ ανατίναξαν πετρελαιοαγωγό στο νότιο Ιράκ και οι εξαγωγές πετρελαίου είχαν σταματήσει. Επίσης δολοφονήθηκε ο επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας στις πετρελαιοπηγές του Κιρκούκ. Η ανασύσταση των ιρακινών σωμάτων ασφαλείας είναι δύσκολη παρά τους ζουμερούς μισθούς που προσφέρονται...

Η καταστολή είναι αρκετά βαριά αν σκεφτεί κανείς τους 10.000 φυλακισμένους (Ιανουάριος 2004). Πολλοί από αυτούς είναι άνεργοι που διεκδικούσαν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (επίσημα η ανεργία έχει φτάσει στο 70%). Το βόρειο τμήμα της χώρας είναι το πιο καλά αναδιοργανωμένο, λόγω της κουρδικής αστυνόμευσης και γι' αυτό το λόγο έχει τραβήξει αρκετούς ντόπιους καπιταλιστές που στήνουν τις επιχειρήσεις τους σε έδαφος που υπάρχουν λειτουργικές κρατικές δομές.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟΥ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Κατ' αρχήν, έχει σημασία να πούμε δυο λόγια για την ταξική σύνθεση/κατάσταση του προλεταριάτου σήμερα στο Ιράκ. Υπολογίζεται ότι το 50 μέχρι 75% του ενεργού πληθυσμού είναι σήμερα άνεργοι. Αυτοί προέρχονται κυρίως από κρατικές επιχειρήσεις -οι οποίες υπέστησαν σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια του πολέμου, εξαιτίας των βομβαρδισμών, ή και μετά, εξαιτίας των λεηλασιών- αλλά και από τη διάλυση του μηχανισμού του κόμματος μπάαθ, του οποίου το μέγεθος ήταν συγκρίσιμο με αυτό το επίσημο κρατικό μηχανισμό. Η διάλυση του στρατού, της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών από την πλευρά των κατοχικών δυνάμεων, πέραν βέβαια της αύξησης του ποσοστού ανεργίας, άφησε και ένα σημαντικό κενό επιτήρησης του προλεταριάτου; κάτι που αξίζει στο σημείο αυτό να σημειωθεί για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τους λόγους που ώθησαν τις κατοχικές δυνάμεις να προχωρήσουν στην επανασύστασή τους και την επαναχρησιμοποίησή τους για την καταστολή κυρίως εντός των ιρακινών πόλεων. Επίσημα, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού συνεχίζει και μετά το τέλος του πολέμου να εξαρτά την επιβίωσή του από το πρόγραμμα "food for oil", το οποίο προβλέπει την ανταλλαγή πετρελαίου με βασικά είδη διατροφής όπως αλεύρι, λάδι κλπ. Ανεπίσημα, όμως, η επιβίωση εξαρτάται από διάφορα είδη δραστηριοτήτων στις οποίες είναι αναγκασμένο να επιδίδεται το προλεταριάτο όπως π.χ. κάποιοι που έχουν αυτοκίνητο να κάνουν τον ταξιτζή ή κάποιοι που κατέχουν πολύτιμα αντικείμενα να τα πουλάνε στις υπαίθριες αγορές, οι οποίες παρεπιπτόντως συνεχίζουν όπως και πριν τον πόλεμο να υφίστανται, ή αυτοί που δουλεύουν στα διυλιστήρια να δίνουν στα παιδιά τους μέρος της ποσότητας πετρελαίου που συνήθως παίρνουν για να την πουλήσουν στο παζάρι κ.α. Κάποιοι ισραηλινές εφημερίδες μάλιστα μιλάνε και για επιθέσεις ενάντια στις κατοχικές δυνάμεις, τις οποίες προσφέρουν οργανωμένοι ισλαμιστές σε προλετάριους επί πληρωμή και μάλιστα με καλό μεροκάματο.

Ο μισθός των περισσότερων δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι απασχολούνται σήμερα στο Ιράκ, βρίσκεται όπως και επί χουσεϊν στα 60 δολάρια το μήνα, ενώ έχουν περικοπεί οικογενειακά, στεγαστικά και διατροφικά επιδόματα τα οποία συνιστούσαν στις περισσότερες περιπτώσεις ένα δεύτερο μισθό. Μια οικογένεια χρειάζεται απαραίτητα περίπου 500 δολάρια το μήνα. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι περιέργο που συνταξιούχοι ακόμα και μετά από 45 χρόνια υπηρεσίας επιστρέφουν στις επιχειρήσεις που εργαζόταν για 40 δολάρια το μήνα. Για να μη μιλήσουμε για τα προγράμματα απασχόλησης νέων της κατοχικής κυβέρνησης, όπου ο προσφερόμενος μισθός είναι ακόμα πιο κάτω. Δεν αποτελεί λοιπόν έκπληξη το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις άνεργοι έχουν αρνηθεί να εκτελέσουν καταναγκαστική εργασία για δυο δολάρια την ημέρα.

Οι γενικότερες υποδομές, ένα χρόνο μετά την επίσημη λήξη του πολέμου, παραμένουν κατεστραμμένες. Κάτι που σημαίνει ότι δεν υπάρχει πόσιμο νερό, δε λειτουργούν οι αποχετεύσεις, ενώ υπάρχει ανεπάρκεια σε βενζίνη και ηλεκτρικό ρεύμα. Μπορούμε βάσιμα να υποθέσουμε ότι είναι οι ίδιες οι κατοχικές δυνάμεις που συντηρούν αυτές τις συνθήκες διαβίωσης για το ιρακινό προλεταριάτο ως όπλο εναντίον του, αν λάβουμε υπόψη μας μερικά σημαντικά κατά τη γνώμη μας στοιχεία: οι αμερικανικές εταιρείες που έχουν επίσημα αναλάβει την ανοικοδόμηση του Ιράκ πληρώνονται βάσει συμβολαίου χωρίς χρονική ρήτρα, κάτι που στην πράξη σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια εκτέλεσης ενός έργου, τόσο μεγαλύτερο και το κέρδος; μεγάλο μέρος των υποδομών προέρχεται από ρωσικές ή ιαπωνικές εταιρείες και οι αμερικανικές δε δείχνουν κανένα ενδιαφέρον να τις επισκευάσουν; ειδικότερα, όσον αφορά το καθεστώς με την πολυδιαφημισμένη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης από το ιρακινό πετρέλαιο, συμφέρει περισσότερο τις αμερικανικές εταιρείες να εξάγουν αργό και να εισάγουν βενζίνη, γι' αυτό και παρατηρείται έλλειψη βενζίνης; και, τέλος, ότι επί σανάμ το δίκτυο ηλεκτροδότησης μετά το δεύτερο πόλεμο του κόλπου είχε αποκατασταθεί μέσα σε μερικούς μήνες παρά το εμπάργκο.

Παρ' όλο που υπάρχουν πολλοί ιρακινοί με γνώσεις μηχανικού, οι εταιρείες που έχουν αναλάβει το έργο της ανοικοδόμησης επιλέγουν να φέρνουν εργατικό δυναμικό από το εξωτερικό και να πληρώνουν μεγαλύτερους μισθούς. Εδώ μπορεί να εντοπιστεί και η αιτία που κάνει τους ξένους μηχανικούς στόχο των επιθέσεων από την πλευρά των ιρακινών; για παράδειγμα, μια θυγατρική της γνωστής Halliburton, η KBR, έχει χάσει τουλάχιστον πέντε στελέχη της. Πιο πρόσφατα, υπερπολαβικές εταιρείες από το κουβέιτ άρχισαν να προσλαμβάνουν εργάτες από το μπαγκλαντές, το πακιστάν κ.α. Αν λάβουμε υπόψη και το νόμο που ψηφίστηκε το Σεπτέμβριο του 2003 και ο οποίος επιτρέπει την 100% ιδιωτικοποίηση όλων των ιρακινών εταιρειών και πλήρη μεταφορά των κερδών στο εξωτερικό, εξαιρουμένων των εταιρειών πετρελαίου και αερίου, ίσως το πρόβλημα επιβίωσης που αντιμετωπίζει το προλεταριάτο στο Ιράκ γίνει λίγο πιο συγκεκριμένο. Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων μέσω προβλεπόμενων ιδιωτικοποιήσεων 200 κρατικών εταιρειών, βέβαια, δεν προχωράει όσο θα ήθελε η κατοχική διοίκηση και παραμένει ακόμα και σήμερα ένα από τα επίδικα αντικείμενα: ήδη τον Ιούλιο του 2003, ο διευθυντής της εταιρείας ελαιόλαδου δολοφονήθηκε επειδή αρνήθηκε να προσλάβει εργάτες που είχαν απολυθεί πριν τον πόλεμο ή υπάρχουν ισχυρές οργανωμένες αντιστάσεις απέναντι στην προοπτική μαζικών απολύσεων, ειδικά από τους εργαζόμενους στις μεγάλες επιχειρήσεις.

ΤΑΞΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Εξαιτίας των άσχημων συνθηκών διαβίωσης, λαμβάνουν χώρα πολλές διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες ενάντια στην κατοχική διοίκηση, η οποία θεωρείται υπεύθυνη για την κατάσταση αυτή. Η απάντηση των κατοχικών δυνάμεων είναι βίαιη σε βαθμό που πυροβολούνται καθ' όλα άοπλοι διαδηλωτές ή ως αντίποινα αποκλείονται και ερευνούνται ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα, ολόκληρες συνοικίες.

Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε αν είναι η αλαζονεία από την πλευρά των αμερικανικών δυνάμεων απέναντι στον "υποδεέστερο αντίπαλο" ή η έλλειψη ουσιαστικών μεταπολεμικών σχεδίων από την πλευρά των αμερικανών στρατηγών και του στέιτ ντιπάρτμεντ υπεύθυνη για το καθεστώς "ανομίας" που επικράτησε κυρίως στις μεγάλες πόλεις μετά την εισβολή στο Ιράκ; και μια τέτοια τοποθέτηση, παρ' όλη τη μερικότητά της, θα έχανε μάλλον το ουσιαστικότερο στοιχείο της σημερινής κατάστασης. Γιατί αυτό που σίγουρα επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει το στρατηγικό σχεδιασμό των κατοχικών δυνάμεων στην περιοχή είναι η δραστηριότητα του ιρακινού προλεταριάτου, το γεγονός ότι μετά από είκοσι χρόνια πολέμων και δολοφονικού εμπύργκο συνεχίζει να παραμένει ανυπότακτο -και να κατέχει βέβαια σημαντική ποσότητα οπλισμού. Κατά τη γνώμη μας, η επανασύσταση της ιρακινής αστυνομίας και μέρους του κρατικού μηχανισμού, απόλυτα ελεγχόμενων στο παρελθόν από το μπααθικό κόμμα, αποδεικνύει για ακόμη μια φορά ότι οι αστικές τάξεις στο Ιράκ και τις ΗΠΑ ξέρουν να συνεργάζονται όταν έχουν απέναντί τους το ιρακινό προλεταριάτο, το οποίο ήδη από τις πρώτες εβδομάδες της εισβολής δεν αντιστάθηκε στον αμερικανικό στρατό επιδεικνύοντας μια κατεξοχήν ντεφαιτιστική συμπεριφορά, και επιδόθηκε σε λεηλασίες και καταστροφές δημοσίων κτιρίων, καταστημάτων κλπ. Για εμάς, η σημασία αυτής της συνεργασίας είναι της ίδιας κλίμακας και βαρύτητας με τη συνεργασία τους το 1991 στο δεύτερο πόλεμο του Κόλπου, όταν τα αμερικανικά στρατεύματα άφησαν ανέπαφες τις επίλεκτες δυνάμεις του σαντάμ προκειμένου αυτές να καταστείλουν τις εξεγέρσεις στο νότο.

Έχοντας υπόψη μας το στόχο -τον κοινό εχθρό των αστικών τάξεων σε ήπα και Ιράκ, το παγκόσμιο προλεταριάτο- μπορούμε να κατανοήσουμε ως ένα βαθμό και τη συνέχεια που υπάρχει μετά την αλλαγή εξουσίας στο Ιράκ. Όταν το μπααθικό κόμμα κατέλαβε την εξουσία το 1968, διέλυσε τα υπάρχοντα συνδικάτα και έστησε στη θέση τους ένα δικό του ελεγχόμενο μηχανισμό, ο οποίος λειτουργούσε σαν ένα είδος μυστικής αστυνομίας και φυσικά σαν διοργανωτής διαδηλώσεων υπέρ του σαντάμ. Το 1987, ο χουσεϊν κατάργησε την οκτάωρη εργασία και μετατρέποντας τους εργαζόμενους στις κρατικές επιχειρήσεις, σημαντικό κομμάτι της εργατικής τάξης, σε υπαλλήλους απαγόρευσε οποιαδήποτε συνδικαλιστική δραστηριότητα. Είναι τυχαίο που ήδη από τον Ιούνιο του 2003 η κατοχική διοίκηση επικαλέστηκε ακριβώς αυτή τη νομοθεσία περί "απαγορευμένων δραστηριοτήτων" όταν εξέδωσε διαταγμα που απαγόρευσε την οργάνωση απεργιών και άλλων δραστηριοτήτων που εμποδίζουν την παραγωγή, απειλώντας τους δράστες με συλλήψεις και μεταχείρισή τους ως αιχμαλώτων πολέμου; Παρ' όλες τις απαγορεύσεις, τουλάχιστον στις μεγάλες κρατικές επιχειρήσεις έχει δημιουργηθεί μια νέα σειρά συνδικάτων στην κλωστούφαντουργία, την υγεία, στο πετρέλαιο, το αέριο, στο μέταλλο κ.ο.κ. και τα οποία έχουν δημιουργήσει μια οργάνωση-ομπρέλα, την IFTU. Μέσω μαζικών κινητοποιήσεων, κατόρθωσε η IFTU να φέρει στο προσκήνιο το ζήτημα της νέας μισθολογικής σκάλας, την οποία εισήγαγε η κατοχική διοίκηση και η οποία μειώνει ακόμα περισσότερο τους μισθούς των κατώτερων μισθολογικών στρωμάτων, αλλά και, λόγω της σχετικής απεύθυνσης που έχει στους εργάτες, να αποφύγει τη σκληρή καταστολή. Γενικότερα, πάντως, στόχος των οργανωμένων διεκδικήσεων είναι οι μισθοί, το ωράριο, το δικαίωμα του συνδικαλιζέσθαι και γενικότερα το ζήτημα του εργατικού ελέγχου εντός της επιχείρησης, το νόμισμα με το οποίο θα γίνονται οι πληρωμές, τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων που είναι συνήθως πρώην μέλη του κόμματος μπάαθ και κολλητοί της κατοχικής διοίκησης, η οποία και είναι ο πραγματικός εργοδότης; κλασσικές, θα έλεγε κανείς, διεκδικήσεις του εργατικού κινήματος, το οποίο για άλλη μια φορά αποδεικνύει ότι πόλεμος και κατοχή δε σημαίνει αναίρεση της ταξικής πάλης, ούτε μεταφορά της "σε ένα άλλο επίπεδο" όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι αντιιμπεριαλιστές.

Απέναντι στις βίαιες διαδηλώσεις και καταλήψεις κτιρίων, οι οποίες πολλές φορές είναι επιτυχημένες και φέρνουν αποτελέσματα, η καταστολή είναι σκληρή και δεν προέρχεται μόνο από τις κατοχικές δυνάμεις, αλλά και από οπλισμένους ισλαμιστές. Κατά τη γνώμη μας, είναι δυνατό να διακριθεί η αυτόνομη ταξική δράση του ιρακινού προλεταριάτου από τη δράση οπλισμένων αντάρτικων -εθνικοαπελευθερωτικών ισλαμικών ή παναραβικών- ομάδων, των οποίων η δράση προβάλλεται μαζικά από τα αραβικά και δυτικά μήντια σαν η μόνη και αντιπροσωπευτική αντίσταση στο Ιράκ και αναπαράγεται από τους απανταχού φιλοισλαμιστές αντιιμπεριαλιστές. Και η πραγματικότητα, αλλά και η ανταγωνιστική ιστορία της περιοχής, υπαγορεύουν τη διάκριση, τη μη ταύτιση ανάμεσα στην αυτόνομη προλεταριακή δράση, την οπλισμένη απεργία και τις επιχειρησιακές δυνατότητες ενός εθνικοαπελευθερωτικού στρατού. Από τη μια, το κίνημα που προσπαθεί να καταργήσει τις υπάρχουσες συνθήκες; από την άλλη, μια ακόμα αστική φράξια που προσπαθεί να εκμεταλλευτεί τη μιζέρια του προλεταριάτου για να καταλάβει την εξουσία.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΜΑΣ;

Οι κοινωνικές συνθήκες στο Ιράκ είναι εξαιρετικά άθλιες αυτή τη στιγμή. Επιδόματα δεν υπάρχουν, οι μισθοί και αυτοί δυσεύρετοι ή πενιχροί, ιδιωτικοποιήσεις κρατικών επιχειρήσεων και απολύσεις, κατεστραμμένες υποδομές, υπέρμετρη αλαζονεία των κατοχικών στρατευμάτων...Οι Ιρακινοί προλετάριοι καταφεύγουν σε λεηλασίες, σε σαμποτάζ, σε ενέδρες. Πολλοί βρίσκουν διέξοδο στο αντάρτικο για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους. Άλλοι γίνονται μέλη της αστυνομίας αλλά όπως λέει και ο υπουργός εσωτερικών Σαμπάχ Καντχίμ το κάνουν μόνο για τα λεφτά και για αυτό το λόγο η πίστη τους είναι αμφίβολη σε περίπτωση αντιμετώπισης μίας εξέγερσης. Και όντως έχουν υπάρξει περιπτώσεις που μέλη των δυνάμεων ασφαλείας παρατηρούσαν τους αντάρτες νωχελικά καθώς οι τελευταίοι ανακτούσαν εδάφη. Ας δούμε όμως ποιοί είναι οι εχθροί μας και πως κινούνται.

Οι κατοχικές δυνάμεις όπως είπαμε ανασυγκροτήσανε την Ιρακινή αστυνομία. Αλλά δεν έμειναν εκεί. Άρχισαν να συνεργάζονται ανοικτά με μέλη του Μπααθικού κόμματος. Διαβάζουμε σε ειδήσεις από το internet: "Τουλάχιστον 10 εκρήξεις συγκλόνισαν σήμερα το πρωί την πόλη Φαλούτζα....Η περιοχή αυτή έχει περάσει στον έλεγχο της "Ταξιαρχίας της Φαλούτζα", μίας παραστρατιωτικής δύναμης που αποτελείται από πρώην μέλη του στρατού του Σαντάμ Χουσεΐν, η οποία συγκροτήθηκε από τους Αμερικάνους για την αποκατάσταση της ασφάλειας στην πόλη." Αν κάποιος παρακολουθεί τα νέα θα προσέξει ότι η συνεργασία αμερικάνων-μπααθικών δεν είναι αμελητέα.

Οι Κούρδοι εθνικιστές συνεργάστηκαν με τους εισβολείς με ανταλλάγματα, πράγμα που έκανε και το Ιρακινό "Κομμουνιστικό" Κόμμα. Το Ιρακινό Εργατικό-Κομμουνιστικό Κόμμα ασκεί μία πολύ "ελαφριά" αριστερή πολιτική, ζητώντας μία ανεξάρτητη κυβέρνηση, νέους εργατικούς νόμους και απ' ότι βλέπουμε κινείται μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας, επικαλείται "ανθρώπινα δικαιώματα" και λοιπές μπουρδες και συνεργάζεται με ανθρωπιστικές οργανώσεις, αριστερεύουσες κινήσεις κτλ. Απορρίπτει κάθε μορφή βίας την οποία αποδίδει σε αμερικάνους και ισλαμιστές. Το κόμμα αυτό χρηματοδοτείται από την AFL-CIO την αμερικάνικη ένωση συνδικάτων και παίζει έναν ιδιαίτερα βρώμικο ρόλο. Προσπαθεί να ελέγξει την δράση του δικτύου ανέργων και καπελώνει (ακόμη και δια της βίας αν χρειαστεί) αυθόρμητες κινητοποιήσεις εργατών. Κάποιες τελευταίες πληροφορίες μάλιστα αναφέρουν ότι οπλισμένες ομάδες του υπερασπίζονται την (καπιταλιστική στην ουσία της, μην το ξεχνάμε) λειτουργία των καταστημάτων σε ορισμένες συνοικίες απέναντι στις επιθέσεις των ισλαμιστών!

Υπάρχει όμως και διάσπαση από το Ιρακινό ΚΚ που αποτελείται από τους σκληροπυρηνικούς πατριώτες που υιοθετούν μία στάση ένοπλης αντιπαράθεσης με τις κατοχικές δυνάμεις και ανοικτής συνεργασίας με όλους τους Ιρακινούς πατριώτες (δεν είναι αρκετά ξεκάθαροι αν εννοούν και τους μπααθικούς). Προγραμματικά λένε τις ίδιες δημοκρατικό-πατριωτικές βλακειές με τους προηγούμενους (δημοκρατική κυβέρνηση, ρύθμιση της εργασίας) απλά το προωθούν με ένοπλες διαθέσεις (συμμετέχουν και οργανώνουν την Ιρακινή Πατριωτική Συμμαχία).

Τέλος και καλλίτεροι είναι οι ισλαμιστές και οι παναραβιστές. Αυτοί παίζουν τον ρόλο της ριζοσπαστικής σοσιαλδημοκρατίας με πιο λαϊκό προφίλ λόγω των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Η Αλ Κάιντα είναι απλά κάποιιοι από τα ηγετικά τους στελέχη που βγαίνουν και πιο πολύ στα ΜΜΕ. Επειδή οι ηγέτες διαθέτουν και φράγκα, έχουν φτάσει σε σημείο να μισθώνουν προλετάριους για να κάνουν επιθέσεις στις κατοχικές δυνάμεις (αυτό αναφέρεται στην ισραηλινή εφημερίδα Haaretz). Το ίδιο έχει δηλώσει και ο σούπερ σταρ Οσάμα στο διαδίκτυο. Δυστυχώς φαίνεται να έχουν απήχηση στον πληθυσμό.

Πέρα από όλες τις ιδεολογικές τους αντιθέσεις όλοι οι επαγγελματίες πατριώτες θέλουν να ελέγξουν το προλεταριάτο προς όφελός τους και να αποκτήσουν όσο γίνεται μεγαλύτερο μερίδιο από την εξουσία. Όλοι τους παρουσιάζονται ως εκφραστές του θυμού και της οργής των προλετάρων και όλοι τους απλά προτείνουν μία διαφορετική εκδοχή για το ίδιο πράγμα: την επιβολή της τάξης, την ρύθμιση των καπιταλιστικών σχέσεων και την αναδιοργάνωση του Κράτους.

Όλες αυτές οι φράξεις της αστικής τάξης προσπαθούν να οργανώσουν την δράση, την πληροφόρηση και την καθημερινότητα των προλετάρων προς τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ή στην περίπτωση συνεργασίας με τους αμερικάνους την ειρηνική αποδοχή της λύσης των τελευταίων. Η αυτονομία του προλεταριάτου στο Ιράκ (απαραίτητη για την πάλη προς τον σοσιαλισμό) θα βρίσκει τεράστια εμπόδια όσο οι κατοχικές δυνάμεις δεν θα παρουσιάζουν εμφανή δείγματα ντεφιτισμού, όσο θα παραμένουν αλαζονικές και κατασταλτικές. Η συνοχή τους δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να τροφοδοτεί με εθνικισμό την οργή των προλετάρων απέναντι σε ένα στρατό του κεφαλαίου. Επίσης η απομόνωση των προλετάρων στο Ιράκ από τον υπόλοιπο κόσμο, εφόσον το αντιπολεμικό κίνημα στον πλανήτη ακόμη δεν συνιστά πραγματική απειλή για τα σχέδια του κεφαλαίου, είναι μία τροχοπέδη.

Και ποιά είναι τα σχέδια των φίλων μας κατακτητών; Παρέδωσαν την εξουσία σε Ιρακινή κυβέρνηση στις 30 Ιουνίου, βοηθούν στο στήσιμο του νέου Ιρακινού κράτους μέσω δημοκρατικών διαδικασιών, αλλά θα παραμένουν εκεί ως "διεθνής δύναμη" για την ειρήνη και την ασφάλεια. Η κατάσταση όμως για αυτούς παραμένει εξαιρετικά δύσκολη για αυτό έχουν ήδη αρχίσει τις συζητήσεις για συνολικότερη παρέμβαση του ΝΑΤΟ και του ΟΗΕ (όπως και στο Αφγανιστάν), δείχνουν ακόμη και προθυμία να ξαναβάλουν σε ισχύ τα ακυρωμένα συμβόλαια μεταξύ Ιράκ-Ρωσίας σχετικά με την εξόρυξη πετρελαίου μήπως και οι Ρώσοι στείλουν στρατό.

Ο Αλαούι (Ιρακινό στέλεχος της κυβέρνησης) ανακοίνωσε την επίτευξη συμφωνίας για τη διάλυση εννέα ένοπλων οργανώσεων (σύνολο 100.000 μαχητές). Ανακοίνωσε ότι ως το 2005 η πλειοψηφία των ανταρτών (60.000 άνδρες) θα έχει ενταχθεί στις δυνάμεις ασφαλείας της χώρας, ενώ οι υπόλοιποι θα μετεκπαιδευτούν και θα κατευθυνθούν σε άλλους εργασιακούς κλάδους.(:;:) Μάλιστα αμερικάνοι αξιωματούχοι στο Ιράκ διαβεβαιώνουν ότι για την υλοποίηση του προγράμματος έχει προβλεφτεί στον προϋπολογισμό του Ιρακινού υπουργείου εργασίας σχετικό κονδύλι ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων. Τι αληθεύει από αυτό δεν μπορούμε να ξέρουμε. Ποιές συμφωνίες υπάρχουν και με ποιούς είναι δύσκολο να γνωρίζουμε. Περισσότερο μας φαίνεται για μία προσπάθεια αφοπλισμού των προλετάρων αφενός και αφετέρου για μία προσπάθεια επίτευξης συμφωνιών με ηγέτες εθνικιστικών και ισλαμικών οργανώσεων για την μελλοντική συμμετοχή τους σε πόστα εξουσίας..

Το τι θα επακολουθήσει στο Ιράκ είναι πάλι δύσκολο να προβλέψουμε. Θα καταφέρει το προλεταριάτο να αποκτήσει την αυτονομία του από τις πατριωτικές και ισλαμικές οργανώσεις; Θα αντιπαχθούν οι προλετάριοι των κατοχικών δυνάμεων στον милитарισμό; Θα βουλιάσουν όλοι οι αγώνες του προλεταριάτου σε λαϊκό-πατριωτικό αγώνα από τη μία και την αποδοχή του επαγγελματία μπάτσου από την άλλη; Αυτά είναι όλα για το μέλλον.

ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Οι προλετάριοι στην Αμερική έχουν την μεγαλύτερη ευθύνη να αντιπαχθούν στις πολεμικές επιχειρήσεις του Κράτους "τους". Δυστυχώς το αντιπολεμικό κίνημα σε αυτή τη χώρα δεν έχει την ίδια δυναμική με αυτή του κινήματος ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ και το ίδιο συμβαίνει και με τον αμερικάνικο στρατό. Δεν έχει ούτε στο ελάχιστο τα ίδια ποσοστά λιποταξίας και ανταρσίας που είχε στον πόλεμο του Βιετνάμ. Αν και τώρα τελευταία αρχίζουν να έρχονται κάποιες πληροφορίες από την Αμερική (κυρίως από Μασαχουσέτες) που μιλάνε για την οργάνωση δικτύων στο Ιράκ που παρέχουν πλαστά ιταλικά διαβατήρια επί πληρωμής σε στρατιώτες για να μπορέσουν οι τελευταίοι να φύγουν από την χώρα. Αναφέρεται ότι ο αριθμός αυτών που λιποτάκτησαν από το Ιράκ ανέρχεται στους 4500 συμπεριλαμβανομένων και αυτών που πήγαν στην Γερμανία ή στις ΗΠΑ για να νοσηλευτούν λόγω τραυματισμού και μετά εξαφανίστηκαν (είμαστε βέβαιοι επιφυλακτικοί για αυτό το νούμερο). Οι αμερικάνοι όμως λόγω έλλειψης ανδρών άρχισαν να στρατολογούν και μέλη της εθνοφρουράς της Αμερικής και έτσι αναπτύσσεται και ένα δίκτυο που βοηθάει (πάντα επί πληρωμής) τη διαφυγή στον Καναδά.

Όσο για εμάς εδώ στην Ελλάδα το τι μπορούμε να κάνουμε είναι υπό συζήτηση. Αν και κατά την γνώμη μας η όποια αλληλεγγύη στους προλετάριους στο Ιράκ μπορεί να εκφραστεί και με κάθε αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική τάξη χωρίς να χρειάζεται να στηθεί ένα ειδικό κίνημα αλληλεγγύης στους "φτωχούς" του Ιράκ. Πολεμώντας ενάντια στην αστική τάξη που έχουμε μπροστά μας, πολεμώντας για τις δικές μας ανάγκες, είμαστε ήδη αλληλέγγυοι με τους προλετάριους στο Ιράκ. Αλλά η υποστήριξη του ισλαμισμού, η εξίσωση κάθε ενέργειας του προλεταριάτου του Ιράκ με εθνοκαταπιεστικό αγώνα και η γραμμή του αντι-ιμπεριαλισμού δεν προσφέρει παρά σύγχυση και εξυπηρετεί την αντεπανασταση. Πρέπει να υπαρξει μία σαφής διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε αυτούς που θέλουν να προωθήσουν έναν (αντι) ιμπεριαλιστικό αγώνα ενάντια στη "ρωμαϊκή αυτοκρατορία" όπως αποκαλούν μερικοί τις ΗΠΑ και αυτούς που θέλουν να προωθήσουν την κοινωνική επανάσταση ενάντια σε όλες τις φράξιες του κεφαλαίου (αμερικάνικες, ιρακινές, ισλαμικές....) και ενάντια σε όλους τους στρατούς.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Παρ' όλο το περιορισμένο εύρος της συμμαχίας σε σχέση με το 1991, οι ήπα και η βρετανία δεν είναι μόνες τους στο Ιράκ. Μαζί με τις χώρες που επίσημα συμμετέχουν (πολωνία, ιταλία, κλπ), υπάρχουν άλλες που διπλωματικά και οικονομικά έχουν στηρίξει και στηρίζουν την παρουσία των κατοχικών στρατευμάτων εκεί, κάτι που δεν αναιρείται βέβαια από τη στρατιωτική αποχώρηση κάποιων από αυτές. Όλη η παγκόσμια αστική τάξη βρίσκεται στο Ιράκ για να αποκαταστήσει την τάξη και να επαναφέρει την περιοχή στον κύκλο της καπιταλιστικής αξιοποίησης; άλλοι με τα όπλα και άλλοι με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις. Ο μετασχηματισμός των κοινωνικών σχέσεων προς όφελος της καπιταλιστικής συσσώρευσης είναι από μόνος του επαρκής λόγος επέμβασης. Με αυτό δε θέλουμε να πούμε ότι πριν από τις κατοχικές δυνάμεις δεν υπήρχε καπιταλισμός στο Ιράκ, το αντίθετο μάλιστα: η θέση του Ιράκ στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας ως πετρελαιοπαραγωγού χώρας, αλλά και γεωγραφικά στη μέση ανατολή, είναι κεντρική και τυχόν ομαλοποίηση της κατάστασης στην περιοχή μπορεί να λειτουργήσει σε βάση για παραδειγματισμό των κοινωνιών. Ούτε ότι η επεκτατικότητα είναι ένα σύγχρονο χαρακτηριστικό της κεφαλαιακής σχέσης: το κεφάλαιο είναι εκ φύσεως επεκτατικό. Η σημερινή ιστορική συγκυρία αφορά πάνω όλα τις ήπα, οι οποίες θεωρούμε ότι συνεχίζουν να λειτουργούν ως η παγκόσμια αστυνομία του κεφαλαίου, ως οι παγκόσμιοι εγγυητές του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος.

Ας ανοίξουμε εδώ μια παρένθεση: σε όλη την ιστορία του καπιταλισμού, έχουν υπάρξει κράτη, τα οποία λόγω της οικονομικής και στρατιωτικής ισχύς τους έπαιζαν αυτό το ρόλο: από τους γενοβέζους και ολλανδούς εμπόρους του 13ου αιώνα μέχρι τη μεγάλη βρετανία των αρχών του 20ου αιώνα. Αυτή ήταν και η πολιτική των ήπα μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο μέχρι τα μέσα σχεδόν της δεκαετίας του '90. Η ανάληψη αυτού του ειδικού ρόλου δεν αποτελεί φαινόμενο που θα έπρεπε να εξηγηθεί με όρους διαφορετικούς από αυτούς που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και να μας οδηγήσει σε διαφορετικά πολιτικά συμπεράσματα. Όλες οι αστικές τάξεις έχουν συμφέρον να λειτουργεί το σύστημα σωστά, με όλον τον συνεπαγόμενο μεταξύ τους ανταγωνισμό, αλλά δεν είναι όλες σε θέση να το κάνουν αυτό -να τηρούν και να επιβάλλουν ισορροπίες μεταξύ των ανταγωνιστών, αλλά και να δημιουργούν τις απαραίτητες για την παγκόσμια συσσώρευση συνθήκες- όποτε αυτό χρειάζεται.

Το γεγονός ότι η αμερικανική εξωτερική πολιτική στο Ιράκ εμφανίζεται να εξυπηρετεί μόνο τα αμερικανικά συμφέροντα, ως μονομερές, δε θα πρέπει να απομονώνεται από το εξίσου, ίσως και περισσότερο, υπαρκτό γεγονός ότι οι ήπα δεν μπορούν να επιβάλλουν την τάξη στο Ιράκ. Θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι μια από τις αιτίες που σε παγκόσμιο επίπεδο εμφανίζεται να επικρατεί "χάος" και "αχαλίνωτος ανταγωνισμός" είναι και η αδυναμία των ήπα να επιβάλλουν οικονομικά και στρατιωτικά τους όρους τους και να παρουσιάσουν ένα αξιόπιστο σχέδιο εξόδου από τη στασιμότητα και την αβεβαιότητα. Άλλωστε, τα ιδιαίτερα προβλήματά τους ως κρατική οντότητα, και ειδικότερα το τεράστιο εμπορικό έλλειμμα και η απεγνωσμένη εξεύρεση πόρων έτσι ώστε αυτό να περιοριστεί, είναι που έχουν φτάσει να απασχολούν τις ήπα περισσότερο από ποτέ.

Οι ήπα δεν μπορούν πλέον να εμπνεύσουν τον δυτικό κόσμο και να εμφανιστούν σαν η απτή απόδειξη της ευημερίας όπως πριν από σαράντα χρόνια. Αυτή η έλλειψη προοπτικής για το παγκόσμιο σύστημα είναι που αντανάκλαται στην απροθυμία μεγάλων κρατών να συμπράξουν φανερά πολιτικά με τις ήπα στην περίπτωση του Ιράκ και όχι τόσο ο αποκλεισμός τους από την έτσι κι αλλιώς περιορισμένη πίτα της ανοικοδόμησης του. Άλλωστε οι οικονομικές προοπτικές της γαλλίας και της γερμανίας μετά τη διεύρυνση της εε, αλλά και της κίνας με 7% ετήσια ανάπτυξη διαγράφονται περισσότερο ευοίωνες και είναι από αυτή τη σχετικά καλύτερη θέση στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα που οι χώρες αυτές διατυπώνουν ρητά απόψεις για πολυμερή διαχείριση των παγκόσμιων ισορροπιών ενάντια στη μονομέρεια της επίλυσης των ιδιαίτερων προβλημάτων τους που επιδεικνύουν οι ήπα.

Προς το παρόν, χωρίς μεταξύ μας να συμφωνούμε εντελώς και για τις ανάγκες αυτής της εκδήλωσης, θα θέλαμε να προτείνουμε κάποιες γραμμές σκέψης για το παρόν και το μέλλον του καπιταλιστικού συστήματος; μια γνώση, της οποίας το εύρος και η πλήρης χρησιμότητα αναδεικνύονται μόνο μέσα στους ταξικούς αγώνες και την προοπτική που αυτοί δίνουν.

Πρώτον, η παγκόσμια χρηματοπιστωτική επέκταση των τελευταίων περίπου είκοσι χρόνων δεν αποτελεί ούτε ένα νέο στάδιο του παγκόσμιου καπιταλισμού ούτε τον προάγγελο μιας επερχόμενης ηγεμονίας των παγκόσμιων αγορών. Μάλλον, αποτελεί το πιο ξεκάθαρο δείγμα του γεγονότος ότι βρισκόμαστε στο μέσο μιας κρίσης ηγεμονίας. Σαν τέτοια, η επέκταση μπορεί να θεωρηθεί ένα προσωρινό φαινόμενο, η κατάληξη του οποίου θα είναι περισσότερο ή λιγότερο καταστροφική ανάλογα με τον τρόπο που ο παρακμάζων ηγεμόνας θα το διαχειριστεί.

Δεύτερον, η βασικότερη γεωπολιτική καινοτομία της παρούσας ηγεμονικής κρίσης είναι ο διαχωρισμός στρατιωτικής και οικονομικής ηγεμονικής θέσης στο παγκόσμιο σύστημα, κάτι που δεν έχει ιστορικό προηγούμενο. Ο διαχωρισμός αυτός μειώνει την πιθανότητα ξεσπάσματος ενός πολέμου ανάμεσα στα ισχυρότερα μέρη του συστήματος. Αλλά δε μειώνει τις πιθανότητες μετεξέλιξης της παρούσας ηγεμονικής κρίσης σε μια περισσότερο ή λιγότερο μακρά περίοδο συστημικού χάους.

Τρίτον, διαφοροποιούμενος από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική επέκταση, ο πολλαπλασιασμός σε αριθμό και ποικιλία των διεθνικών επιχειρήσεων αποτελεί ένα νέο και πιθανότατα μη αναστρέψιμο χαρακτηριστικό της παρούσας ηγεμονικής κρίσης. Αποτελεί σημαντικό παράγοντα αποσύνθεσης της ηγεμονικής τάξης των ήπια και είναι δυνατόν να συνεχίσει να διαμορφώνει την εκτυλισσόμενη συστημική αλλαγή μέσω μιας γενικής, αν και σε καμία περίπτωση γενικευμένης, αποδυνάμωσης των κρατών.

Τέταρτον, η αποδυνάμωση των κοινωνικών κινήματων -του εργατικού κινήματος ειδικότερα- που συνοδεύει την παγκόσμια χρηματοπιστωτική επέκταση των δεκαετιών του '80 και του '90 είναι σε μεγάλο βαθμό ένα συγκυριακό φαινόμενο. Σηματοδοτεί τις δυσκολίες κατά την πραγματοποίηση των υποσχέσεων για ένα παγκόσμιο New Deal χρηματοδοτούμενου από τις ήπια. Ένα νέο κύμα κοινωνικών συγκρούσεων είναι πιθανό και μπορεί να θεωρηθεί ότι θα αντανάκλα την αυξανόμενη προλεταριοποίηση της παγκόσμιας εργατικής τάξης, συμπεριλαμβανομένων της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών σε αυτήν, καθώς και της νέας χωρικής και εθνικής διαφοροποίησής της.

Πέμπτον, είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η αυξανόμενη σημασία που προσλαμβάνει η ανατολική ασία εντός του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος και ιδιαίτερα το μερίδιό της στην παγκόσμια βιομηχανική παραγωγή, με ταυτόχρονη αποδυνάμωση παραδοσιακών κέντρων όπως η ευρώπη και οι ήπια. Αυτή η μετατόπιση του κέντρου βάρους επιδρά και θα επιδράσει στους χειρισμούς της παγκόσμιας αστικής τάξης και στην αποκατάσταση των ενδοκαπιταλιστικών ισορροπιών. Είναι δυνατόν να επιβεβαιωθεί μια αναδιάρθρωση του κύκλου συσσώρευσης σε παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία τριάντα χρόνια, βασικά εργαλεία της οποίας ήταν η πολιτική του χρήματος και η μεταφορά βιομηχανικών μονάδων στην περιφέρεια. Οι ανάγκες αυτού του νέου κύκλου, τα αίτια του οποίου μπορούν να αναζητηθούν στους προλεταριακούς αγώνες των δεκαετιών του '60 και του '70, δεν επέτρεψαν την επέκταση της κεφαλαιακής σχέσης και της παγκόσμιας αγοράς μέσω ιμπεριαλιστικών πολέμων όπως στο παρελθόν, αλλά δημιούργησαν το περιβάλλον για διευρυμένη συνεργασία ανάμεσα στις αστικές τάξεις του πλανήτη με στόχο την αποκατάσταση της κεφαλαιακής σε νέες βάσεις. Αυτό που διακυβεύεται, λοιπόν, μεταξύ άλλων, είναι ο ρόλος του κράτους-έθνους εντός των νέων συνθηκών και η προοπτική δημιουργίας ενός παγκόσμιου κράτους.

Τη στιγμή που το κεφάλαιο δημιουργεί για μια ακόμα φορά τις συνθήκες που μας ενώνουν, να αντισταθούμε στη διάρρηση και τον κατακερματισμό.

A. και P.

Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 20/11/2004

(για το φυλλάδιο αυτό, χρησιμοποιήσαμε πληροφορίες από τα site http://www.geocities.com/icgcikg/index_fr.htm, <http://www.wildcat-www.de>, <http://www.solidariteirak.org/>)